* *ad alium Judicem recurrerit, teneatur acta omnia coram Epiſcopo geſta ad Judicem Appellationis expenſis ſuis tranſferre*, EODEM TAMEN EPISCOPO PRIUS ADMONITO, UT SIQUID EI PRO CAUSÆ INSTRUCTIONE VIDEBITUR, POSSIT JUDICI APPELLATIONIS SIGNIFICARE.

* Et quamvis jure Nobis timendum ſit, ne dicta praxis monendi Judicem, a quo appellatum eſt in more olim poſita, hac tempeſtate obſoleverit, & a Foro receſſerit; attamen Epiſcopus (ut dictum eſt) ſi ex cauſſa ſibi tantum, & non aliis nota, quæ tamen approbari digna ſit, Eccleſiam contulerit; illam Judici Appellationis, datis ſecreto litteris, denunciet, & aperiat. Sciant porro Judices, delatas ab Epiſcopo cauſſas, & rationes inviolabilis ſecreti fide eſſe cuſtodiendas; nec parvipendendum eſſe teſtimonium illius Paſtoris, cui Divino mandatur eloquio, Oves ſuas agnoſcere. Facile enim credi non poteſt, Epiſcopus ſuæ non minus, quam alienæ ſalutis adeo immemores, ut non deterriti Divini interminatione Judicii, odio, vel favore moveantur; & in Sacrorum Canonum ſingularem injuriam, *dicant malum bonum, bonum malum, ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras*.

* Si vero Epiſcopo fuit ſuſpecta fides Judicis, ad quem appellatum eſt, nec eidem revelanda cenſuerit hujuſmodi occulta rationum momenta: Illa ſignificet ſecretis litteris S. R. E. Cardinali Præfecto pro tempore Congregationis Concilii, qui nec conſilio, nec auctoritate deerit, quo minus a Judice Appellationis debitus juſtitiæ locus tribuatur.

* Præterea quia æquitati etiam convenit, Cauſſas Appellationum, quæ magno Litigantium diſpendio, & Eccleſiæ pernicie immortales quandoque exiſtunt, quanta fieri poteſt brevitate terminari: idcirco ubi a Judice Appellationis lata ſit Sententia, quæ prælectioni factæ ab Epiſcopo omnino ſit conformis, nullus pateat novæ Appellationi aditus, ſed auctoritate Rei judicatæ controverſiæ finis imponatur. Sin vero Judex Appellationis aliter, quam Ordinarius pronunciaverit; liceat Prælecto ab Epiſcopo, qui Cauſſa cecidit, ad alium Judicem appellare, firmiter interim retenta Parochialis Eccleſiæ poſſeſſione. Tandem poſtquam tertius quoque Judex Sententiam dixerit, ne Partes ultra modum graventur laboribus, & expenſis, præſertim, quia agitur de Cura animarum, cui damnoſum eſt, certi Paſtoris deſtitui ſolatio; is legitimum regendæ Eccleſiæ jus obtineat, qui duæ conformes aſſiſtunt Sententiæ, nec ullum novæ Appellationis remedium ſuccumbenti ſuffragetur.

* His ſane regulis, quamvis Appellatio ſublata non ſit, ſatis tamen præſidii comparatum eſſe arbitramur Eccleſiaſticæ diſciplinæ, ac recto gerendarum rerum ordini. Unum ſupereſt, ut propoſita hactenus media debitæ executioni mandentur; eumque in ſcopum Locorum Ordinarii vigilantiam ſuam deſiderari non patiantur. Ferendum quippe non eſſet, ad noſtri Apoſtolatus auditum novas in diem deferri querelas, ac ſummovendis abuſibus novas implorari leges ab iis, qui jam præſtituras negligunt, & contemnunt.

* Demum cum non raro contingat, Eccleſias Parochiales, Dignitates, Canonicatus, aliaque Beneficia, Curam animarum habentia, a Sede Apoſtolica eſſe conferenda; vel quia vacaverint in menſibus reſervatis, vel quia ex alio capite dictæ Sedi reſervata ſint: Nos Prædeceſſorum Noſtrorum veſtigiis inhærentes præcipimus, & mandamus, ut uno vel altero eveniente caſu, Concurſus ab Epiſcopo ſine ullo diſcrimine indicatur, nulla ad hunc actum petita venia, vel licentia, quam Noſtris hiſce litteris ſibi tributam Epiſcopi intelligant. Abſoluto Concurſu, ſi res ſit de Beneficiis Curatis, *quæ tantum ratione Menſium reſervata ſint*, Epiſcopus inter approbatos eligat magis Idoneum, & Datariæ ſignificet, nec Acta Concurſus tranſmittat, niſi a Dataria, cum id opportunum duxerit, requirantur. Sin vero dicta Beneficia, quibus Cura imminet animarum, *ex alio quovis capite*, *quam Menſium Apoſtolicorum*, S. Sedi reſervata ſint; Eo ſane caſu, veteri non immutato more, abſtineat Epiſcopus a ferendo Digniori judicio, & Acta Concurſus ultro Datariæ exhibeat.

* Licebit tamen Ordinariis, pro ſuo arbitrio, familiaribus litteris Datario ſcriptis eidem denunciare Perſonam, quam cenſent regendæ Eccleſiæ magis idoneam, eumdemque commonere, an occulta aliqua, & in Actis juſte reticita ſubſit cauſſa, quæ cuipiam obſtet ad Beneficium Curatum obtinendum. Nos ipſi poſtmodum ab hac Sede omnium Principe, & Magiſtra, luculento edocebimus exemplo quanti faciendum ſit Epiſcopale judicium, quantoque honore proſequamur, Ven. Fratres, in partem Noſtræ ſolicitudinis evocatos, quibus interim Apoſtolicam Benedictionem peramanter impertimur.

* Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 14. Decembris 1742. Pontificatus Noſtri Anno tertio.

632 §. 22. Trid. ſupra addit, *caveantque* (Examinatores) *ne quidquam prorſus occaſione hujus examinis, nec ante, nec poſt accipiant, alioquin ſimoniæ vitium, tam ipſi, quam alii dantes incurrant, a qua abſolvi nequeant, niſi dimiſſis beneficiis, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant, & ad alia impoſterum inhabiles reddantur*. Ex hoc loco deducit cum aliis Barb. *a num.* 79. examinatores nihil, etiam quantumcumque leve acceptare, quamvis gratis, & liberaliter ablatum ab aliquo examinando, vel examinato, poſſe tamen Epiſcopum aliquid de ſuo illis dare titulo præmii, ſtipendii, vel laboris: docent etiam Nav. *lib.*4. *Conſil.* 53. *de ſimonia*, & Zerol. *in praxi Epiſc. p.* 1. *v. Parochia* §. 2. *d.* 11. ſi acciperent quid modicum, v. g. valorem trium Juliorum, non incidere in labem ſimoniæ, quoad forum conſcientiæ, modo hoc non accipiant pro favore præſtando, ſed omnino gratioſe, quia in materia ſimoniæ juris tantum Eccleſiaſtici putant dari parvitatem materiæ, quamvis non detur in ſimonia juris naturalis, ſecundum dicta *lib.* 3. *par.* 1. *num.* 198. diſparitas eſt, quia quando temporale non datur, ut pretium rei ſpiritualis, ſed actio ideo tantum eſt ſimoniaca, quia prohibita eſt ex motivo Religionis ad cavendam omnem ſpeciem ſimoniæ, reipſa non fit injuria rei ſpirituali, cum non æſtimetur temporali, ſed tantum eſt tranſgreſſio præcepti reſpicientis reverentiam rei ſpirituali debitam: ergo ſicuti poteſt quis alia præcepta tranſgredi graviter, aut leviter, prout materia eſt gravis, vel levis, ita & hic: quidquid ſit de hoc ſi ſupponamus ab aliquo examinatore, vel examinando commiſſam eſſe ſimoniam gravem occaſione concurſus, putat Garc. totum examen eſſe ipſo facto irritum: ſed melius contradicunt Caſtrop. §. 4. *n.* 7. & Luca *num.* 16. nam hoc non attingit formam, ſed tantum reprobat abuſum, & cum ejuſmodi ſimonia poſſit ſequi, non debet nocere illi, qui judicatus eſt dignior.

Qui plura volet circa examinatores ſynodales, legat Barb. *a num.* 37. & 57. item Leur. *quæſt.* 186. & *ſeqq.*

Quæ forma ſervanda ſit in proviſione beneficii magiſtralis; & doctrinalis; item beneficii ſimplicis, habet Caſtrop. *d.*3. *part.*3. & 4.

633 *Q.* 82. *Quid agendum ſit illi, qui Beneficium vacans vult obtinere?* Reſp. §. 1. Narrare debet ſe eſſe Clericum, legitime natum, eſſe idoneum, habere ætatem, *cap. Cum adeo, De Reſcriptis*, Roſa *de exec. litt. Apoſt. p.* 1. *cap.* 6. *a n.* 275. Attamen non obeſt valori, ſi expreſſa horum mentio omittatur; quia de jure ipſo ſupponuntur in petente, & verificari debent apud Executorem, Azor. Caſtrop. *tract.* 13. *d.* 2. *p.* 31. §. 4. *num.* 2.

634 §. 2. Exprimi debet qualitas beneficii impetrandi, etiamſi detur reſcriptum motu proprio, Roſa *a num.* 122. an nempe ſit perpetuum; an actu, ſaltem in ſpe, curatum, vel ſimplex; an juſpatronatus; an in Eccleſia Cathedrali, aut inſigni Collegiata; an reſidentiale, Caſtr. *a num.* 11. Roſa *a num.* 130. & 150. Leur. *p.* 1. *quæſt.* 175. Quod ſi dicatur eſſe curatum, vel reſidentiale, quando non eſt, proviſio videtur irrita, Menoch. Caſtr. *num.* 15. uti, & tum irrita eſt, ſi narratum non ſit eſſe electivum, Azor. Sanch. Caſtr. Item ſi ſæcularis impetrans taceat beneficium eſſe regulare, vel contra, Sanch. Caſtr. *num.* 19. Roſa *a num.* 126. Item ſi impetrans hoſpitale vocet beneficium, aut ſi impetrans beneficium unitum taceat unionem, ut ſi non narret beneficium eſſe monoculare, Caſtr. *a num.* 20. Si autem ſit curatum, debet expreſſa curæ, & ætatis fieri mentio, Luca *de Benef. diſc.* 55. *a num.* 17.

635 §. 3. Poſt expoſitam qualitatem beneficii narrandum eſt, quod vacet, per hæc verba, *cum vacaverit, & vacet ad præſens*, debetque hæc vacatio probari poſſe indubitate, Leur. *p.* 3. *quæſt.* 16. ſive ſit vacatio de jure, ſive de facto, Caſtr. *p.* 22. §. 5. *num.* 9. & niſi beneficium vacet, ſicuti narratum eſt, gratia eſt nulla, debetque vacatio verificari tempore datæ, *cap. Eam, de Reſcript.* Pariſ. Lott. *lib.* 3. *quæſt.* 8. *num.* 41.

636 §. 4. Quamvis jure antiquo, uti & novo in Gallia, non ſit opus narrare modum, quo vacat, tamen alibi eſt opus per *Reg.* 46. *Cancel.* ſub pœna nullitatis, ut narretur unus ſaltem modus, quo vacat, Barb. Lott. Roſa *cap.*5. *a num.* 26. & *cap.*6. *a num.* 191. niſi conferatur ex devolutione, Tond. Barb. Lott. Garc. Leur. *quæſt.* 10. & quando ex devolutione, non poteſt intelligi vacatio, licet in Reſcripto addatur, *Sive vacet præmiſſo, ſive quovis alio modo*, Roſa *a num.* 229. eſtque ſaltem tutius narrare, an vacet de jure tantum, an etiam de facto, de quo vide dicenda *num.* 885. & Roſa *a n.* 212. Quod ſi narretur vacare per obitum, cum tamen vacet per reſignationem, vel contra, Reſcriptum etiam motu proprio datum vitiatur, *cap. Suſceptum, de Reſcript. in* 6. Felin. Sylv. Menoch. Azor. Caſtr. *p.* 31. §. 4. *num.* 23. Roſa *a num.* 228. Si tamen narratum eſſet dubitative, v. g. per, *Forſan, ut creditur, ſicut putatur, prout aſſeritur*, non eſſet opus determinate verificari talem modum, cum non aſſeratur, Gonz. *ad Reg.* 8. *Canc. gloſſ.* 32. *a num.* 12. unde expedit ponere, *Cum vacet hoc modo, vel quocumque alio*, quia in alternativis ſufficit verificari unum. Vide Leur. *quæſt.* 13. Imo Menoch. & Caſtrop. dicunt, ſi nullum vacationis modum exprimas, gratiam plerumque non ideo fore ſubreptitiam, quia quando dicitur vacare, & non additur quo modo, intelligitur omnis vacationis modus, quorum uno vacet.

637 §. 5. Etiam exprimendum eſt nomen illius, per cujus ceſſum, vel deceſſum beneficium vacat, quia ita ſervat ſtylus Curiæ. Similiter exprimendum eſt nomen Sancti iſtius Eccleſiæ, in qua eſt beneficium: ſi tamen hoc omittatur, vel erretur in exprimendo, ſecundum Caſtr. *num.* 23. & 27. Roſa *num.* 190. & alios, non ideo vitiatur Reſcriptum, quia hoc nec ad ſubſtantiam, nec ad faciliorem conceſſionem gratiæ pertinet. Etiam exprimenda eſt diœceſis, in qua eſt beneficium, Roſa *num.* 267. Multo maxime exprimendum eſt nomen impetrantis, in quo ſi erretur, putat Roſa *a num.* 169. Reſcriptum non eſſe exequibile.

638 §. 6. Per *Reg.* 8. *Cancell.* debet ſub pœna nullitatis narrari menſis vacationis, Gonz. Caſtrop. Roſa *a n.* 251. Leur. *par.* 2. *num.*564. & *par.*3. *quæſt.*11. Et hæc narratio debet verificari de iſto determinate menſe, qui narratur, nec hic juvant clauſulæ generales, *hoc vel alio menſe*, niſi plane reſciri non poſſet, uti ſi beneficiatus reperiretur ſubmerſus. Vide Leur. *par.* 3. *quæſt.* 14. Si tamen beneficium ſit vel devolutum, vel reſignatum, vel patronatus laicalis, vel litigioſum, aut aliunde reſervatum, non requiritur expreſſio menſis, quo vacavit, Gonz. Garc. Caſtr. *p.* 22. §. 5. *num.* 11.

639 §. 7. Si beneficium ſit reſervatum, vel affectum a Papa, hoc etiam narrari debet, etiamſi gratia daretur motu proprio, Gonz. Caſtr. *p.* 31. §. 4. *num.* 24. Similiter narrari debet cauſa amotionis, ſi quis iterum petat idem beneficium, *cap.* 26. *de Reſcript.* ſi autem a Sede Apoſtolica petatur parochialis, eo quod in ejus proviſionem non eſſet obſervata forma Trid. & S. Pii V. ſatis eſt narrari non eſſe obſervatam formam, ſed poſtea apud Executorem verificari debet, in quo ſit neglecta, Roſa, Anch. Inn. Corr. Leur. *p.* 1. *quæſt.* 176.

640 §. 8. Si alicui tertio jus beneficii competat per collationem, electionem, præſentationem, id narrari debet, quamvis necdum ſit

ſit facta acceptatio, quia Papa non cenſetur velle tollere jus quæſitum alteri, Caſtr. *num.* 29. Vide Roſa *cap.* 6. *a num.* 225. Et quamvis in Reſcripto dicatur, *Non obſtante jure alteri quæſito*, putat Azor. intelligi de jure invalido, niſi aliud exprimatur: attamen de jure tertii incerto, eventuali, & non conſiderabili, non neceſſario facienda mentio, Roſa *num.* 101. Si alius ſit in poſſeſſione beneficii ſaltem colorata, & ſolo etiam facto, etiam narrari debet, *cap. Cum noſtris de conceſſ. præb.* Gonz. Lott. Vide Roſa *a num.* 212. & Leur. *p.* 3. *quæſt.* 12. Excipe, niſi reſcriptum eſſet cum clauſulis, *vocatis vocandis*, aut *amoto quolibet detentore*; item ſecundum Caſtr. *num.* 30. ſi ſit cum clauſula, *motu proprio*. Quod ſi alter detinuiſſet beneficium per annum, hoc ſpecialiter eſſet narrandum, quia annalis detentio dat ſpeciale jus, uti dicetur *a num.* 680. ſi tamen beneficium dimiſiſſet, non eſſet opus narrare, quod antehac ita detinuiſſet.

641 §. 9. Etiam lis de beneficio narrari debet; quod tenet Caſtrop. *num.*32. etiamſi lis eſſet de ſola poſſeſſione, ſed Menoch. requirit litem de titulo. Similiter ſi impetrare volens poſſideat ſine titulo, aut per intruſionem, debet hoc ipſum narrari, alias vitiatur Reſcriptum, etiamſi ſit ex motu proprio, Menoch. Caſtrop. *num.* 25.

642 §. 10. Petens etiam narrare debet, ſi habeat aliud beneficium, etiam tenue, *cap.* 17. & 42. *de Reſcript. cap. Si motu proprio* 23. *de Præb. in* 6. etiamſi eſſet tantum Vicaria, dummodo ſit perpetua, *cap.* 27. *de Reſcript.* Et etiamſi haberet tantum jus ad rem, *cap.* 32. *de Reſcript.* Menoch. Azor. Caſtrop. *num.* 3. & 4. Item, quamvis beneficium illud per vim, vel intruſionem poſſideret, Menoch. Caſtr. *num.* 7. Et addere debet, an ſit curatum: item an habeat penſionem in titulum, uti volunt Menoch. & alii contra Azor. & alios apud Caſtrop. *num.* 5. Et quando ratione paupertatis petit aliud beneficium, narrare debet, quale habeat patrimonium, *argum. cap.*27. *de Reſcript.* Item an habeat præſtimonium &c. Menoch. Azor. Caſtrop. *num.* 9. Vide dicenda *num.* 908.

643 §. 11. Etiam exprimere debet valorem beneficiorum, quæ vult ſimul habere, Menoch. Sanch. Caſtr. *n.*16. Roſa *a n.* 240. Putat tamen Caſtr. ſi falſo exprimat valorem illius, quod petit, non vitiari reſcriptum motu proprio datum: quod autem attinet ad Hiſpaniam, Galliam, & Germaniam valor non exprimitur, qualis in ſe eſt, ſed ſufficit fieri mentionem, quod non excedat valorem 24. ducatorum ſecundum communem æſtimationem. V. Luca *de Benef. diſc.* 72. & 90. item dicenda *num.* 676. & *ſeqq.*

644 §. 12. Si promiſiſti reſignare beneficium præhabitum, Felin. & Menoch. putant faciendam eſſe hujus promiſſionis mentionem, ſed Caſtr. dubitat, cum hoc ſit quid extrinſecum, nec de eo inveniatur lex. Quod ſi neſciveris te habere aliud beneficium, vel jus ad illud, & ideo non narraris, non obſtat, ſed excuſaris, *cap. Gratia*, 7. *de Reſcript. in* 6. Menoch. Azor. Caſtrop. *num.* 4.

645 §. 13. Etiam narrare debet, ſi habeat aliquam dignitatem, *cap. Ad aures, de Reſcript.* Menoch. Caſtrop. *num.* 6. Item, ſecundum dicta *lib.*1. *num.*811. narrare debet, ſi fuerit pluries diſpenſatus in ordine ad idem beneficium. Si tamen gratia motu proprio concedatur, non eſt opus facere mentionem de beneficiis obtentis, *Si motu proprio*, 23. *de præb. in* 6. Sanch. Caſtrop. *num.* 9.

646 §. 14. Si aliquod ſtatutum Eccleſiæ obſtet impetrationi apud Papam, hoc ipſum narrari debet, alias vitiatur Reſcriptum etiam datum motu proprio, Menoch. Caſtrop. *num.* 28.

647 §. 15. Omnem narrativam Reſcripto contentam verificari debere docent Creſcent. Moh. Roman. Pariſ. Gonz. *num.* 57. quamvis alias neceſſaria non eſſet, cum ſit pars gratiæ; hinc docet etiam Roſa *num.* 120. quod in beneficialibus quælibet minima ſubreptio irritet totam gratiam, ſed probabilius eſt, ſecundum dicta *lib.* 1. *num.* 806. ſi quid inſertum ſit non faciens ad ſubſtantiam rei, nec attingens cauſam gratiæ, per hoc licet falſo expreſſum non vitiari reſcriptum, uti etiam diximus hic *num.* 637.

648 §. 16. Impetrare volens per Reſcriptum in forma gratioſa, debet mittere teſtimonium idoneitatis dandum ab Epiſcopo originis, quia Papa non vult ſe exponere periculo conferendi inhabili, vel indigno: ſi tamen reſcriptum detur in forma, *dignum*, non eſt opus illo prævio teſtimonio, quia tum committitur Ordinario, ut examinetur idoneitas, & ſi reperta fuerit, ut conferatur beneficium.

649 §. 17. Hactenus dicta procedunt, quando beneficium a Papa impetratur, non autem ſi ab Ordinario, qui cenſetur ſcire beneficiorum vacationem, qualitatem, valorem, ac conditiones impetrantis &c. Menoch. Sanch. Caſtrop. *num.* 33.

650 §. 18. Pro Archi-Diœceſi Colonienſi ſtatutum eſt 12. Aug. 1689. mandato Archi-Epiſcopi, ut nullus Regularis ad ullum beneficium ſæculare cum vel ſine cura; item nullus ſæcularis ad curata ſæcularia vel regularia admittatur, niſi examinatus a tribus deputatis, & præmiſſis publicis proclamationibus in Eccleſia vacante tribus feſtis diebus continuis, vel intercalatis.

651 *Q.* 83. *Quid circa ſupplicas, reſcripta, & litteras expeditionis ſit præterea notandum?* Reſp. ſeqq. §. 1. Quid apud Papam in ſupplica pro obtinendo beneficio ſit exprimendum, dictum eſt *a n.* 633. item dictum eſt *num.* 464. ſi quis ſupplicarit pro habendo beneficio tanquam vacante per mortem, cum tamen poſſeſſor adhuc viveret, impetrationem eſſe irritam.

§. 2. Si plura impediant gratiam obtinendam, putant Abb. Dec. Menoch. Led. aliique cum Sanch. *de Matr. lib.* 8. *d.* 23. omnia eſſe ſimul exprimenda, nec ſatis eſſe ſingula per diverſa ſupplicas narrari & per diverſa reſcripta diſpenſari, tum quia qui unicum narrat, tacite negat alia adeſſe, tum etiam quia ſi ſimul proponantur, apta ſunt movere Papam ad negandam gratiam, ſi enim reſciat aliquem laborare, v. g. ſex impedimentis Matrimonii, ſæpe negabit diſpenſationem, quamvis daturus eſſet laboranti ſingulis. Contradicunt Nav. Rodriq. Cevall. Sa, quia poteſt unum tolli ſine altero, & ſic certum videtur, ſi quis impeditus voto & conſanguinitate velit ducere Cajam, poſſe obtinere diſpenſationem voti, non facta mentione conſanguinitatis, pro qua poſtea petere poterit: ſed recte concludunt Suar. Salaſc. Nerol. Bon. Roſa *de Exec. litt. Apoſt. p.* 1. *cap.* 6. *num.* 356. per ſe loquendo, valere petitionem ad diſpenſationem unius ſine altero, niſi gravitas unius augeatur per alterum, aut non ſatis explicari poſſit non narrato altero: an autem in ſupplica pro diſpenſatione fieri debeat mentio alterius diſpenſationis ad eumdem finem obtentæ, dictum eſt *lib.* 1. *num.* 811.

652 §. 3. Quandonam ſupplica aut reſcriptum ſit ſub vel obreptitium, intelligitur ex dictis *lib.* 1. *num.* 806. quando autem eſt tale, nihil operatur, niſi taciturnitas veri vel expreſſio falſi facta ſit per ignorantiam, & non attingat cauſam finalem, *cap.* 20. & 22. *de Reſcript.* Roſa *a num.* 19. & iterum *a num.* 26.

653 §. 4. Quid dicendum ſit, ſi ſub-vel obreptio in una tantum parte commiſſa ſit, dictum eſt *lib.* 1. *num.* 807. ſi autem ſit commiſſa a ſolo ſollicitatore vel alio tertio, Sanch. Tuſch. Merol. & alii dicunt non nocere quoad alteram partem, quia nullitas talis totius Reſcripti, *cap.* 20. *de Reſcript.* imponitur tanquam pœna perverſitatis, quam hic non commiſit impetrans. Vide Roſa *a num.* 102.

654 §. 5. Clauſula, *motu proprio*, videtur ſanare vitium ſubreptionis non autem obreptionis, uti tenent multi apud Roſa *n.* 109. quia intelligitur, ſi expreſſa ſint vera, uti putant Sanch. Garc. Leur. *p.*3. *quæſt.*455. Videri poſſunt dicta *lib.*1. *num.* 814. & Caſtrop. *t.* 13. *d.*2. *p.*31. §. 4. *num.* 11. & iterum *a num.* 17. Item *p.*22. §. 5. *num.*1.

655 §. 6. Uſu nunc receptum eſt, ut clauſulæ generales nihil in particulari determinantes nihil operentur, cum per Scribas addantur ſecundum ſtylum Curiæ, uti teſtatur Caſtell. *de uſu & praxi curiæ Rom. p.* 233. Circa clauſulam autem, *Si preces veritate nitantur*, ſic habet Reg. 61. Cancell. *Item quod in litteris ſuper Beneficiis per Conſtit. Execrabilis, vacantibus, ponatur clauſula, ſi eſt ita, ſimiliter de quibuſcumque narratis informationem facti requirentibus*: quamvis autem in Reſcripto Papæ ad inſtantiam impetrantis conceſſo non exprimatur clauſula illa, *Si preces veritate nitantur*, ſubintelligi tamen debet, *cap.* 2. *de Reſcript.* Jure autem civile expreſſe apponenda eſt, *l. fin. C. de diverſ. Reſcript.* Vide Roſa *a num.* 20.

656 §. 7. Circa clauſulas derogatorias diximus aliqua *lib.* 1. *num.*806. quæ videri debent. Notandum autem eſt hic, quod Reſcriptum concernens bonum publicum & Eccleſiarum utilitatem non cenſeatur ſublatum per clauſulas generales derogatorias, uti in dubium eſſe ſcribit Gonz. *in Reg.*8. *Cancell. gl.*9. §. 2. *num.*18. citans Ferrel. late id probantem, & exemplum affert Nicol. *t.* 1. *d.* 1. §. 12. in quo Urban. VIII. declaravit proviſiones Apoſtolicas, quæ in præjudicium dati antehac pro utilitate Eccleſiæ indulti fierent, eſſe nullas, quia eſſent præter mentem, & intentionem Pontificiam. Quod ſi addatur generalis derogatoria cum clauſula, *quorum tenores*, &c. contra Reſcriptum anterius ſimili clauſula in futurum derogatoria, & decreto irritante munitum; putat cum aliis Barb. *de clauſ. clauſ.* 43. *num.* 17. ultimum Reſcriptum non infringere vim prioris; contradicunt Felin. Selva, Roman. & innumeri alii, ſed Gonz. *gl.* 36. *a num.* 13. recte concludit, quod poſterius prævaleat, ſi ſit datum motu proprio, & *num.* 80. addit, in dubio ſtandum eſſe pro primo, quod eſt in poſſeſſione.

657 §. 8. Clauſula decreti irritantis adjecta Reſcripto, ligat etiam ignorantes, & in cauſis beneficialibus inficit titulum ac poſſeſſionem & omnes actus ſubſequentes in contrarium, ita ut ne coloratum quidem titulum relinquat vel patiatur, Rota coram Dunoz. *dec.* 20. *num.* 5. & *dec.* 317. *num.* 12. *par.* 16. & *dec.* 31. *num.* 18. & *dec.* 129. *num.* 1. *p.* 18. *rec.* Garc. Wameſ. Chok. Nicol. *d.* 2. §. 5. & *tit.* 3. *d.* 2. §. 9. Quod ſi addatur, *dummodo alteri non ſit jus quæſitum*, intelligitur tantum de jure valido, Luca *d.* 54. *num.* 3. *d.* 56. *num.* 5.

658 §. 9. Pro Reſcripto ſufficit exhibere tranſumptum Bullæ cum ſubſcriptione Prodatarii, & ejus ſigillo ac ſubſcriptione Notarii ad id deputati; idem valet, quod originale, Rota, Tond. Corr. *lib.* 7. *cap. ult. num.* 90.

659 *Q.* 84. *Quid notandum ſit circa executorem litterarum Apoſtolicarum?* Reſp. ſeqq. §. 1. Executor dicitur merus, alius miſtus; tum dicitur merus, ſi ipſi committatur nudum exercitium executionis abſque exercitio juriſdictionis, uti communiter fit in litteris gratioſis Papæ; ſi tamen adſit legitimus contradictor & poſſeſſor in beneficio, tum ex mero efficitur miſtus. Miſtus dicitur, qui ſimul partes Judicis aſſumit, uti ſi Papa ei committat in forma, *dignum*, tum enim examinare debet narrata &c. ubi e contra merus non cognoſcit de ſub-vel obreptione, ſed hanc advertens nude ceſſat ab executione, Roſa *de Execut. litt. Apoſt. p.* 1. *cap.* 6. *a num.* 1. Et communis ſententia habet cum Lugo *in Reſp. Mor. lib.* 5. *d.* 4. per Reſcriptum in forma, *dignum*, tantum acquiri jus ad rem, ſi autem ſit in forma gratioſa, acquiri jus in re. Vide Lugo *ſupra*, Sanchez *de Matr. lib.* 8. *d.* 29. Fil. *t.* 41. *cap.* 3. *num.* 91. Garc. *p.* 4. *cap.* 2. *num.* 17. Luca *d.* 42. *num.* 3.

660 §. 2. Quando in reſcriptis additur, *vocato* Titio, tunc executor eſt miſtus, præſertim quando Papa ipſe non facit gratiam, ſed committit faciendam, Roſa *cap.* 8. *a num.* 1. Et ſi vocatus apponat, tenetur inſtituere proceſſum ordinarium & appellabilem, donec res judicata per tres conformes executioni locum præbeat, Luca *de Benef. d.* 48. *num.* 4. & *d.* 72. *num.* 7. & in ſumma *num.* 268.

661 §. 3. Quid obſervare, & quomodo procedere debeat executor, tam merus, quam miſtus, accurate explicat Roſa *tota p.* 1. & *cap.* 1. agit de modis, quibus fieri debeat ſupplica, & quibus dicatur gratia facta. 2. De neceſſitate, & variis modis expediendi litteras. 3. Ad quos mitti ſoleant litteræ expeditionis. 4. De præſentatione litterarum apud executorem. 5. De clauſulis apponi ſolitis in Reſcriptis. 6. De enarrandis, ne committatur ſub-vel obreptio. 7. Quomodo impetrans teneatur probare, & juſtificare narrata. 8. Quomodo executor procedere debeat quoad illam juſtificationem, & quis ſit, aut poſſit eſſe contradictor. 9. Quid agere debeat executor, ſi litteræ ſint ſubreptitiæ, abraſæ, defectuoſæ, ſuſpe-

ſuſpectæ, & quomodo corrigi poſſint. 10. Quamdiu duret poteſtas executoris; & an poſſit ſubdelegare. 11. Quæ, & ad quem interponi poſſit appellatio a decreto executoris. 12. De executoribus diſpenſationum matrimonialium. 13. De executoribus gratiæ. *Si in evidentem*. 14. De executore in formis *gratiæ*, & *dignum*. 15. De executore litterarum reſignationis in favorem. 16. De executione Brevis e Camera de capienda poſſeſſione. 17. De exequendis litteris gratioſæ ſubrogationis. 18. De executore gratiæ *Si neutri*. 19. De executione litterarum, quæ ad ipſos Oratores diriguntur.

Parte 2. *Cap.* 1. agit de executoribus litterarum juſtitiam continentium. 2. De narrativa facienda pro valida impetratione litterarum juſtitiæ. 3. De litterarum juſtitiæ expeditione, & præſentatione coram delegato. 4. De clauſulis in litteris juſtitiæ apponi ſolitis. 5. De poteſtate ſubdelegandi, quam habet delegatus a Papa. 6. Quomodo delegatus procedere debeat, & quandonam ab eo geſta ſint irrita defectu juriſdictionis. 7. Quibus modis delgati juriſdictio expiret. 8. De appellatione a ſcientia delegati, vel ſubdelegati.

662 §. 4. Si primo conſtitutus executor ſit negligens, vel malitioſus, poteſt impetrans poſt 30. dies implorare ſecundum, qui exequi poterit, ſi agnoſcat culpam prioris, *cap. Si Capitulo de conceſſ. præb. in* 6. Caſtrop. *tract.* 13. *diſp.* 2. *p.* 31. §. 2. *num.* 5.

663 *Q.* 85. *Quid notandum ſit circa falſificationem litterarum Apoſtolicarum?* Reſp. ſeqq. §. 1. *Cap.* 5. De crimine falſi referuntur hi modi falſandi litteras Apoſtolicas: Si Bulla falſis litteris apponatur: ſi filum veræ Bullæ inſeri ſolitum, aut pars veræ Bullæ jungatur falſis litteris; ſi per raſuram aliquid immutetur; ſi deletis prioribus litteris ſubinducantur novi. Si Bullæ agglutinetur nova charta cum alia ſcriptione; qui Bullam recipiunt de alia manu quam Papæ, vel bullatoris; qui falſas litteras inter veras projiciunt, ut bullentur. *Cap. 6. ibid.* declarat Papa, quod Epiſcopos in ſuis Bullis vocet Fratres, Principes autem Filios, & nunquam loquatur in plurali, ſi uni ſcribat, atque etiam inde cognoſci poſſe litteras falſas. Similiter *cap.* 11. *de Reſcript.* declarat *Lucius III.* ſi reſcriptum Papæ contineat manifeſtum in latina conſtructione errorem, cenſeri debere falſum.

664 §. 2. *Cap. 9.* De crimine falſi declarat *Innocentius III.* per raſuram paucarum litterarum in loco non ſuſpecto, Reſcriptum non probari falſum; e contra ſi ſit in loco ſuſpecto, abratio, & correctio etiam in una tantum ſyllaba, vel puncto reddit litteras falſas, Fagn. *in cap. Ex conſcientia, de crim. falſ. num.* 8. *ubi a num.* 16. notat, eum locum ſuſpectum dici, ſi fiat in nominibus Judicum, vel in data, vel in remotione appellationis: e contra non eſſe locum ſuſpectum, ſi fiat in narrativa facti, uti habetur *cap. Ex litteris, de fide inſtrum.* niſi fieret ab impetrante, vel ſubſtitueretnr ſcriptio diverſa manu. Quod ſi litteræ clauſæ ſint redditæ executori, non nocet raſura, dummodo character non ſit difformis, Fagn. *num.* 21.

665 §. 3. *Cap.* 2. Ibi decernitur, quod litteræ Apoſtolicæ falſificatæ nullam juriſdictionem, vel poteſtatem tribuant, nec ſint exequendæ. Item *cap.* 7. ſub pœna privationis omnium beneficiorum, & excommunicatione latæ ſententiæ, prohibetur, ne ullus etiam prætextu ignorantiæ utatur litteris Apoſtolicis falſis.

666 *Q.* 86. *Quid agendum ſit, ſi commiſſus ſit error, vel vitium in Reſcripto, aut ſupplica?* Reſp.

§. 1. Quamvis Papa cenſeatur habere jura omnia in ſcrinio pectoris, adeoque nunquam procedere ex ignorantia juris, poteſt tamen error intervenire, quia non omnia ſemper ſunt in memoria Papæ: deinde expedientes reſcripta quandoque falluntur, & Papa bona fide iis credit. Nec novum eſt impetrata eſſe a Pontificibus multa per ſub-vel obreptionem, quæ poſtea revocata ſunt. Videri poteſt Extrav. Joannis XXII. *Execrabilis, de præb.* ubi ambitionem talia extorquentem perſtringit: Et ideo Barb. *clauſ.* 45. dicit ſi Papa conferat beneficium tanquam reſervatum, quod tale non eſt, conferre non vult.

667 §. 2. Varia circa errores in Reſcriptis, & ſupplicis diximus *lib.* 1. *a num.* 806. quæ videri debent, & hic applicari: ſi autem quis errorem, vel vitium advertat fuiſſe in ſupplica jam ſignata, & regiſtrata, poteſt ſibi conſulere per reformatorium, quo Papæ per aliam ſupplicam ſignificatur error in priore commiſſus: quod ſi litteræ jam ſint expeditæ, impetrari debet revalidatorium, ſeu gratia; *perinde valere*, quæ ſanat omnes errores, & retrotrahitur ad tempus primæ impetrationis, niſi interea fuiſſet jus alteri quæſitum, & hæc ſecunda gratia eſt independens a priore, ideoque ex illa poteſt procedi ad executionem, non productis litteris primæ gratiæ. V. Lott. *lib.* 2. *quæſt.* 45. *a num.* 52. Ameyd. *lib.* 1. *cap.* 14. Roſa *p.* 1. *cap.* 6. *a num.* 316.

668 *Q.* 87. *An beneficia conferri debeant ſine diminutione?* Reſp. §. 1. Conferri debere ſine diminutione ſtatuitur expreſſe *Cap. un. Ut Eccleſ. Benef. ſine diminut. confer.* Diminuitur autem beneficium per impoſitionem novi oneris, item per diviſionem, diſmembrationem, ſuppreſſionem, de quibus, & maxime quid circa ea poſſit Epiſcopus, videri debent dicta *a num.* 288.

669 §. 2. Nulli præterquam Papæ licitum eſt in proviſione ullum onus reale, vel perſonale addere, vel augere, quod ex fundatione non ineſt, uti habet communis, & certa cum Barb. ad Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 5. *de reform.* Lott. *lib.* 1. *quæſt.* 32. *a num.* 8. Epiſcopis tamen licitum eſt ob neceſſitatem, v. g. pro Eccleſia reparanda ſubtrahere partem reddituum beneficii vacantis, item pro magna utilitate Eccleſiæ, beneficio dum vacat novum onus adjicere, quod cum beneficio tranſibit ad providendos, Gl. Abb. Azor. Laym. Garz. Barboſ. Zoeſ. Engel. Lott. Leur. *p.* 1. *quæſt.* 31. *& p.* 2. *quæſt.* 776. idque inſinuatur *cap. Significatum, de præb.* cujus titulus ſic ſonat: *Poſſunt Prælatus, & Capitulum Præbendæ vacanti honeſtum onus imponere, ad quod præbendarius teneatur.*

670 §. 3. Simonia eſt, ſi onera etiam pia, & etiam quæ beneficio inſunt, exigantur ſub novo pacto, v. g. ſi beneficium conferatur ſub pacto, ut beneficiandus juret ſe lecturum Miſſas, ad quas fundatio obligat; uti dictum eſt *lib.* 3. *p.* 1. *num.* 70. ſi tamen collatio non fiat ſub pacto, ut juret, ſed collator, antequam providendus habeat ullum jus ad beneficium, ab hoc petat juramentum, quod velit, v. gr. reſidere, ſecundum obligationem Beneficii, Laym. & Garz. *p.* 8. *cap.* 2. *a num.* 32. putant eſſe licitum, & idem eſt, ſi alicubi ſit ſtatutum, vel conſuetudo, ut jurent ſe non renuntiaturos in favorem tertii, Leur. *p.* 2. *quæſt.* 770.

671 *Q.* 88. *Quid notandum ſit circa Capitulationes ante acquiſitionem Beneficiorum, reſervationes fructuum, annos gratiæ &c.* Reſp. §. 1. De his edidit ſequentem Conſtitutionem *Innocentius XI.* die 22. Septembris 1695. Eccleſiæ Catholicæ per Univerſum Orbem diffuſæ regimini, meritis licet imparibus, Divina diſpoſitione præſidentes, ea, quæ a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ſive ad illicitorum, ac præſertim Eccleſiaſticæ libertati adverſantium juramentorum abuſum tollendum, ſive ad quamcumque avaritiæ labem a perſonis in ſortem Domini vocatis, quas non quæ ſua ſunt, ſed quæ JESU CHRISTI quærere maxime convenit, excludendam, prudenti ſalubrique conſilio, ac illo, qui ſecundum ſcientiam eſt, zelo conſtituta, & ordinata eſſe noſcuntur, Apoſtolici muniminis noſtri patrocinio libenter roboramus, noviſque præſidiis, ut ſerventur exactius, conſtabilimus, ac alias deſuper conceſſæ Nobis a Domino poteſtatis partes ſtudioſa charitate interponimus, ſicuti Eccleſiarum omnium, quam gerimus, ſolicitudo poſtulat, Noſque, omnibus maturæ conſiderationis trutina perpenſis ad Omnipotentis Dei gloriam, rectam ac felicem Eccleſiaſticarum rerum directionem, necnon animarum pretioſo Unigeniti Dei Filii Domini noſtri JESU CHRISTI Sanguine redemptarum ſalutem expedire in Domino arbitramur. Dudum ſiquidem, poſtquam fel. rec. NICOLAUS Papa III. Prædeceſſor noſter, accepto in nonnullis Eccleſiis de earum conſuetudine obſervari, ut cum earum Prælati ad Eccleſias ipſas primo accederent, vel cum de recipiendis ibidem novis Canonicis ageretur, nec Prælatos admitti, nec Canonicos aliter recipi in iiſdem Eccleſiis, niſi juraſſent ſtatuta, & conſuetudines ipſarum Eccleſiarum ſcripta, & non ſcripta inviolabiliter obſervare: Inter Laicos quoque multarum civitatum, Caſtrorum, & Terrarum eum conſuetudinis morbum in ſuis Poteſtatibus, Rectoribus, vel Officialibus aſſumendis irrepſiſſe; ut ipſi Poteſtates, Rectores & Officiales ad ejuſmodi Poteſtarias, Rectorias & Officia nullatenus admitterentur, niſi prius ſe ſtatuta ipſorum locorum clauſa ſervaturos ſimiliter juraſſent. In ſtatutis vero, ac conſuetudinibus ſupradictis interdum aliqua reperiri illicita ſive impoſſibilia, vel Eccleſiaſticæ libertati obviantia: ne ſub tali generalitate jurandi ſic jurantibus peccandi occaſio præberetur, animarum periculis obſiſtere cupiens, ſalubri ſua ac generali Conſtitutione præceperat a quibuſcumque ſcientibus contineri in prædictis conſuetudinibus & ſtatutis illicita, impoſſibilia vel libertati Eccleſiaſticæ obviantia, juramenta hujuſmodi nullo modo præſtari. Ac præterea decreverat talia juramenta ea intentione facienda vel facta, ut etiam illicita vel impoſſibilia, ſeu Eccleſiaſticæ libertati obviantia obſervarentur, cum etiam ſub tali intentione præſtari non poſſent abſque Divinæ Majeſtatis offenſa in hujuſmodi illicitis, impoſſibilibus ſeu libertati Eccleſiaſticæ obviantibus non ſervanda: quin potius pro animarum ſalute, ſi ſub forma præfata vel ſimili aliquos ignorantes prædicta illicita ſeu impoſſibilia, vel libertati Eccleſiaſticæ obviantia jurare contigiſſet, ad obſervanda dumtaxat licita, poſſibilia & libertati Eccleſiaſticæ non obviantia jurantium intentione referri debere; declarans inſuper juramenta ſub hujuſmodi generalitate qualitercumque, & ſub quacumque verborum forma præſtita, vel præſtanda, ad licita, poſſibilia, ac Eccleſiaſticæ libertati non obviantia dumtaxat extendi, ipſoſque jurantes ad alia per præſtationem juramenti hujuſmodi non teneri. Recen. memor. Gregorius Papa XIII. etiam prædeceſſor noſter per quaſdam ſuas deſuper ſub plumbo expeditas litteras, quarum initium: *Inter Apoſtolica &c.* prædictam Nicolai III. Prædeceſſoris Conſtitutionem, itidemque alias omnes Canonicas ſanctiones de abuſu & reprobatione juramentorum hujuſmodi promulgatas innovavit, voluitque eas ubique ab omnibus, etiam quoad præterita, inviolabiliter obſervari. Præterea præcipit & interdixit Prælatis, & Canonicis, & aliis ſupradictis necnon Eccleſiarum Capitulis & Monaſteriorum, ceteriſque Conventibus, Civitatum quoque, Caſtrorum & Terrarum Communitatibus, & perſonis quacumque dignitate præditis, ne ulla omnino juramenta illicita, impoſſibilia, damnoſa, vel libertati Eccleſiaſticæ aut Decretis Concilii Tridentini obviantia, ſive ante ſive poſt electiones, confirmationes, proviſiones, receptiones, admiſſiones, aut alios actus ubicumque ac quocumque tempore, etiam prætextu cujuſvis conſuetudinis quantocumque tempore obſervatæ, quæ potius corruptela eſſet cenſenda, ſive in genere, ſive in ſpecie præſtare, reddere vel exigere, neve ſuper præſtitis, redditis, vel exactis eouſque quempiam in judicio vel extra illud inquietare auderent quoquomodo, vel turbare. Ac illos, qui juramenta illicita, impoſſibilia, damnoſa, vel Eccleſiaſticæ libertati, aut Decretis dicti Concilii obviantia exigere contendiſſent, Epiſcopos quidem & alios quoſcumque Pontificali dignitate præditos a Divinis ſuſpendit; Capitula vero & Conventus, eorumque Eccleſias & loca omnia interdicto Eccleſiaſtico ſuppoſuit, ac ſingulares perſonas excommunicationis ſententia innodavit, inhabileſque fecit ad obtenta, & alia obtinenda eo ipſo, ſibique & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti relaxationem ſuſpenſionis & interdicti, necnon abſolutionem ab excommunicationis ſententia hujuſmodi perpetuo reſervavit. Decernens eos, qui talia juramenta ſcienter præſtitiſſent, uſu & commodo rei ac gratiæ, cujus cauſa juraſſent, eo ipſo privatos eſſe; alios vero ignorantes a præſtitorum juramentorum hujuſmodi obſervatione minime teneri; & alias prout in præfatis

Gregorii Prædeceſſoris litteris, quarum tenorem præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſo, ac de verbo ad verbum inſerto haberi volumus, uberius continetur. Porro antequam litteræ hujuſmodi emanaſſent, ſimilis memor. S. Pius Papa V. etiam Prædeceſſor noſter, ejuſdem Concilii Tridentini Decretis, quibus ne quidquam, quod in uſus pios non convertatur, in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, vel alia proviſione, ſive admiſſione ad poſſeſſionem alicujus Cathedralis Eccleſiæ, vel Beneficii, Canonicatuum, aut Præbendarum, vel partem proventuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas quoquomodo perſolvi poſſit, ſtrictiſſime prohibetur, inhærens, ſuam hac in re Conſtitutionem ediderat tenoris, qui ſequitur, videlicet: Pius Epiſcopus, Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Durum nimis, & incommodum arbitramur, quod Eccleſiarum Miniſtri in iis, quæ ad ipſorum ſuſtentationem ſuppeditant, diſpendia patiantur. Quocirca cum hanc ad rem, ſimulque prohibendam ab Eccleſia Dei avaritiæ pravitatem, editas antehac ſanctiones minime ſatis eſſe intelligimus, novæ conſtitutionis ſubſidio cogimur providere. Cum itaque alias ex plurium Eccleſiarum Cathedralium, & Collegiatarum Conſtitutionibus, aut ex prava conſuetudine obſervari intelligeretur, ut in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, vel alia proviſione, ſive admiſſione ad poſſeſſionem alicujus Cathedralis Eccleſiæ, vel Beneficii, Canonicatuum, aut Præbendarum, vel partem proventuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas certæ conditiones, ſeu deductiones ex fructibus, ſolutiones, promiſſiones, compenſationeſve illicitæ, aut etiam quæ in aliquibus Eccleſiis dicuntur Turnorum lucra interponerentur, licet Sancta Synodus hæc deteſtata, mandaverit Epiſcopis, ut quæcumque hujuſmodi, quæ in uſus pios non converterentur, atque ingreſſus eos, qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ avaritiæ ſuſpicionem haberent, fieri non permitterent, ipſique diligenter de eorum Conſtitutionibus, ſive conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcerent, & illis tantum, quas probarent, exceptis, reliquas ut pravas, & ſcandaloſas rejicerent, eos vero, qui adverſus prædicta quavis ratione commiſiſſent, pœnis contra ſimoniacos editis teneri decreverit; multorum tamen indomita cupiditate tam prædicta, quam alia ad beneficium, & commodum ipſorum Miniſtrorum edita, aut omnino contemnuntur, aut in varios ſenſus traducta perperam eluduntur. Quare nos pro Divini cultus exercitio, ſimulque evocatorum ad illum, auxilio plenius evidentiuſque conſulendum fore rati, revocamus, & abolemus omnia, & quæcumque privilegia, conſuetudines, & ſtatuta quarumcumque Eccleſiarum Cathedralium, & Metropolitanarum, ac Majorum, necnon Collegiatarum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, aut alio quovis præſidio munita, ac etiam ſupra hominum memoriam, & longiſſimo, & quantocumque tempore etiam continuo obſervata, ſive pro ſolvendis Eccleſiarum, vel prælatorum debitis, ſive pro ſupportandis illorum oneribus, ſive aliis etiam majoribus, maximis, & urgentiſſimis cauſis conceſſa, & approbata, ac etiam multiplicatis vicibus innovata, extenſa, & moderata, quod vacantibus ipſarum Eccleſiarum Dignitatibus, Canonicatibus, Præbendis, Portionibus, Beneficiis, & Officiis, fructus, ac etiam quotidianæ diſtributiones ex iis primo ab ipſa vacatione anno, aut longiore, vel etiam breviori tempore proventuri, menſæ Epiſcopali, ſeu Capitulari, aliove loco integre, vel partim remaneant, ſeu applicentur, aut in communes uſus cedant, ſeu inter alios Canonicos, & perſonas Eccleſiæ, ſeu Capituli dividantur. Quodque nullus etiam Apoſtolica auctoritate proviſus in Canonicum recipi, aut ad Dignitatem, ſeu portionem, Beneficium, vel Officium admitti, vel alias in ejus poſſeſſionem induci poſſit, niſi prius de obſervandis hujuſmodi privilegiis, conſuetudinibus, & ſtatutis juramentum præſtiterit, & obtentæ illorum derogationi, ac fructuum, & diſtributionum perceptioni renuntiaverit, ſeu Capitulo, & perſonis prædictis ceſſerit, ſeu (ut appellant) dulciaria, aut quid aliud præſtiterit, quorum omnium tenores, cauſas, & effectus habemus præſentibus pro expreſſis, quibuſcumque illa concepta ſint formulis, necnon irritantibus, & aliis Decretis roborata, Volentes ea omnia vires, & effectum de cetero non habere. Præcipimus igitur, & interdicimus omnibus Epiſcopis, Capitulis, Collegiis, & perſonis, ad quos id pertinet, ne poſthac fructus, aut diſtributiones hujuſmodi, nec prorſus ullam eorum partem retineant; neve ipſorum ceſſionem, vel renuntiationem, aut dulciaria, vel alia quomodocumque putant, vel exigant, aut quemquam, ſive Ordinaria, ſive Apoſtolica auctoritate proviſum ad præſtandum hujuſmodi juramentum inducant, aut illi prædicta non facienti poſſeſſionem impediant, vel remorentur. Quicumque contra fecerint, ſi Eccleſiarum Antiſtites, tamdiu a Pontificalis officii exercitio ſint ſuſpenſi, donec ſatisfactione prævia illis per Sedem Apoſtolicam ſuſpenſio relaxetur: Capitula vero, & Collegia quæcumque Eccleſiaſtico ſubjaceant interdicto, ac ſingulares perſonæ in excommunicationis ſententiam incurrant, a qua, niſi in mortis articulo conſtitutæ ab alio, quam a Romano Pontifice abſolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes hujuſmodi præſtita juramenta non tenere, nec quemquam illis obligari, quinimmo jurantes in hujuſmodi cenſuram incidere, necnon irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus ſtatuimus, ut ubicumque hujuſmodi fructus, & diſtributiones Fabricæ, vel Sacriſtiæ, aut alterius pii loci uſibus ultra ſemeſtre tempus reperiuntur conceſſi, horum dumtaxat dimidia pars ipſi Sacriſtiæ, vel Fabricæ, aut pio loco deinceps tribuatur, alteram vero Beneficiati prædicti integre percipiant. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque; aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum; quod interdici, ſuſpendi, aut excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, Decreto prædictæ Synodi, ac etiam Conſtitutione fel. record. JOANNIS Papæ XIII. quæ incipit: *Suſcepti*, & aliis juribus hac de re diſponentibus nihilominus alias in ſuo robore duraturis. Ceterum per prædicta non intendimus illis præjudicare Capitulis, Collegiis, Menſis, aut perſonis fructus, & diſtributiones inter vacationem Beneficiorum, & eorum collationem, ſive poſſeſſionis apprehenſionem provenientes ex ſtatuto, conſuetudine, vel privilegio hujuſmodi percipientibus, vel retinentibus, quominus ipſi illos interim, ut antea, exigere valeant, & habere. Poſtremo volumus, ut præſentium exempla etiam impreſſa Notarii Publici manu, & Prælati Eccleſiaſtici ejuſque Curiæ ſigillo obſignata, eamdem illam prorſum fidem, ubique locorum in judicio, & extra illud faciant, quam facerent ipſæmet præſentes, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ revocationis, abolitionis, præcepti, interdicti, decreti, ſtatuti, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno 1570. die 30. Junii. Cum autem ſicut, non ſine gravi animi noſtri dolore, ex quamplurium, ac præſertim nonnullorum Venerabilium Fratrum Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum ad Apoſtolatum noſtrum delatis querelis accepimus, adeo creverit tam ſalutarium legum tranſgreſſorum impudentia, ut non deſint, qui ſive avaritiæ, quæ eſt idolorum ſervitus, improbo affectu, ſive ambitioſo Eccleſiaſticorum graduum cupiditatis conſilio ducti, hominibus trepide paciſcentibus fidem habentes, & tamen Deo veraciter promittenti minime credentes, ſacras ipſas electiones, quas Sanctiſſimi Eccleſiæ Canones omni prava pactione ſubmota peragi tam diſtricte præcipiunt, illicitis, injuſtis, ac per tot Apoſtolicas ſanctiones reprobatis conventionibus per Electos, quicumque illi ſint, obſervandis, quibus Canonica Præſulum juriſdictio, ut plurimum circumſcribitur, vacantium Eccleſiarum jura læduntur, ac ipſius etiam Apoſtolicæ Sedis auctoritas interdum violatur, temere inquinare ſatagant, atque ita abominationem deſolationis in Sanctuarium invehere, ſacraſque Eccleſiæ dignitates, ad quas olim nonniſi ex perſecutionis tolerantia aſcendebatur, in turpem quæſtum, ac tenebrarum negotium commutare minime vereantur, non ſine graviſſima Eccleſiaſticæ diſciplinæ perturbatione, fidelium ſcandalo, ac ſalutis animarum detrimento: Hinc eſt, quod nos, qui libertatis, juriſdictionis, aliorumque Jurium Eccleſiaſticorum aſſertores in terris a Domino conſtituti ſumus, omniumque Chriſti Fidelium curam ſuperna diſpoſitione gerimus, abuſus quoſcumque circa præmiſſa introductos e medio tollere, illiuſque in futurum omnem anſam præcidere, necnon animarum periculis, quantum nobis ex alto conceditur, occurrere cupientes, habita ſuper iiſdem præmiſſis cum particulari Congregatione Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ejuſdem Concilii Tridentini Interpretum, qui rem mature diſcuſſerunt, diligenti deliberatione, de illorum conſilio pariter, & aſſenſu, ac etiam motu proprio & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtri, ideque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula præmiſſa a præfatis NICOLAO, PIO, & GREGORIO Prædeceſſoribus conſtituta, ordinata, interdicta, decreta, & reſpective declarata, ut præfertur, expeditaſque deſuper illorum Conſtitutiones, ſeu litteras ſupradictas tenore præſentium perpetuo approbamus, confirmamus, innovamus, illiſque perpetuæ, atque irrefragabilis Apoſtolicæ firmitatis robur, patrocinium, præſidium adjicimus. Præterea ut eadem præmiſſa firmius atque inviolabilius de cetero obſerventur, ultra omnes, & ſingulas pœnas in iiſdem Conſtitutionibus, ſeu litteris impoſitas, privationis Dignitatum, Canonicatuum, & Præbendarum; aliorumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum, & quoad Regulares, etiam vocis activæ, & paſſivæ, ac graduum, munerum, & officiorum quorumcumque per eos reſpective obtentorum, perpetuæque inhabilitatis ad illa, & ſimilia, vel diſſimilia quæcumque impoſterum, quomodolibet obtinenda, pœnas per contra facientes ipſo facto, abſque alia declaratione incurrendas, adjungimus. Porro ad penitus extirpandum atque evellendum abuſum Capitulationum, actionum, conventionum, concordatorum, ſeu ſtatutorum quorumcumque, quæ perperam, ac adverſus Sacrorum Canonum, & Conſtitutionum Apoſtolicarum diſpoſitionem, occurrent Eccleſiarum quarumlibet, præſertim Cathedralium, & Metropolitanarum, Monaſteriorum quorumvis vacatione, ab iis, ad quos electio perſonarum idonearum ipſis Eccleſiis, ſeu Monaſteriis, ad electionem hujuſmodi reſpective præficiendarum juxta privilegia, & indulta Apoſtolica eis deſuper conceſſa, aut alias legitime ſpectat, ſive ante, ſive poſt electionem prædictam interdum iniri, condi, aut fieri conſueverint, motu, ſcientia, deliberatione, & poteſtatis plenitudine paribus earumdem tenore præſentium omnibus, & ſingulis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ, vel dignitatis fuerint, ſub eiſdem omnino pœnis ſuperius expreſſis, quarum abſolutionem, ſeu relaxationem Nobis, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti dumtaxat ſpecialiter reſervamus, diſtricte prohibemus, & interdicimus, ne Capitulationes, pactiones, con-

ventiones, concordata, ſeu ſtatuta hujuſmodi ante ipſam quidem electionem, ſeu etiam poſtulationem de cetero inire, concedere, aut facere audeant quovis modo, ſeu præſumant; illaque proinde, quatenus de facto contra præſentis noſtræ prohibitionis formam inita, condita, ſeu facta fuerint, nulla, inania, invalida, irrita, viribuſque, & effectu penitus, & omnino vacua, ac nullius roboris, & momenti eſſe, & perpetuo fore, neminemque ad illorum, ſeu cujuslibet eorum, etiamſi juramento vallata ſint, obſervantiam teneri, aut obligatum exiſtere, vel fore decernimus, & declaramus. Quæ vero electione, ſeu poſtulatione hujuſmodi ſecuta quomodolibet iniri, condi, ſeu fieri contigerit, ad Nos, ſeu eumdem Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem quamprimum deferri, atque ita noſtro & Sedis Apoſtolicæ judicio ſubjici præcipimus, ſuſpenſa interim eorum omnium & ſingulorum executione, donec & quouſque ab eadem Sede, ſine cujus auctoritate nihil omnino in ſimilibus paciſci fas eſt, Apoſtolicæ confirmationis robur in totum vel in partem receperint. Ceterum per præſentes non intendimus ea, quæ antehac contra ſupradictarum NICOLAI, PII & GREGORII Prædeceſſorum, ſeu forſan aliarum Apoſtolicarum Conſtitutionum ſeu litterarum formam quomodolibet geſta fuerunt ullatenus approbare, nec pœnas ea de cauſa per tranſgreſſores incurſas remittere, vel condonare. Decernentes pariter eaſdem præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod quilibet in præmiſſis ſeu eorum aliquo jus vel intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ & dignitatis exiſtant, & alias ſpecifica & individua mentione & expreſſione digni illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, citati, & auditi, neque cauſæ, propter quas præſentes emanarint, ſufficienter adductæ, verificatæ & juſtificatæ fuerint, aut ex alia quacumque quantumvis juridica & privilegiata cauſa, colore, prætextu & capite etiam in corpore juris clauſo, etiam enormis, enormiſſimæ, & totalis læſionis nullo unquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut intereſſe habentium conſenſu, aliove quolibet etiam quantumvis magno, ſubſtantiali ac inexcogitato & inexcogitabili, individuamque expreſſionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, invalidari, retractari, ad terminos juris reduci, ſeu in controverſiam vocari, aut adverſus illas aperitionis oris, reſtitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari vel impetrari, ſeu impetrato aut etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus conceſſo, vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, ſeu ſe juvare poſſe; ſed ipſas præſentes litteras ſemper firmas, validas & efficaces exiſtere & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac ab omnibus & ſingulis, ad quos ſpectat, & pro tempore quandocumque ſpectabit, inviolabiliter & inconcuſſe obſervari; ſicque & non aliter in præmiſſis per quoſcumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Apoſtolicæ Sedis præfatæ Nuntios, alioſve quoslibet quacumque præeminentia & poteſtate fungentes & functuros, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac quatenus opus ſit, noſtra & Cancellariæ Apoſtolicæ Regula de Jure quæſito non tollendo, aliiſque Apoſtolicis, ac in Univerſalibus Provincialibuſque & Synodalibus Conciliis editis Generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus & Ordinationibus, necnon Eccleſiarum & Monaſteriorum quorumvis, & illorum Ordinum, aliiſve quibuſvis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, aut quavis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, etiam immemorialibus; privilegiis quoque, indultis & litteris Apoſtolicis, eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, ac Ordinibus, illorumque Præſulibus & Capitulis, Abbatibus, aliiſque Superioribus & perſonis quibuslibet ſub quibuſcumque verborum tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis Decretis, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus, ac Conſiſtorialiter & alias quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis, ac quantiſcumque vicibus confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa & individua ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, exprimerentur, & infererentur, præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hac vice duntaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac pleniſſime & ampliſſime derogatum eſſe volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque; aut ſi præfatis, vel aliis quibuslibet communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Ut autem eædem præſentes litteræ ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus illas, ſeu earum exempla, ad valvas Eccleſiæ Lateranenſis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ Curiæque Generalis in Monte Citorio, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, ut moris eſt, affigi & publicari; ſicque publicatas & affixas, omnes & ſingulos, quo illæ concernunt perinde arctare & afficere, ac ſi unicuique eorum nominatim & perſonaliter intimatæ fuiſſent, &c.

672 §. 2. Hæc Conſtitutio confirmat ea, quæ *l.3. p.1. n.87.* diximus, nempe eſſe ſimoniam, ſi Canonicus pro admiſſione in poſſeſſionem cogatur ſolvere aliquid Capitularibus, vel inſtituere convivium &c. Quomodo autem poſſit contra ejuſmodi prohibitionem præſcribi, diximus ibidem *a n.191.* item *l.1. a n. 632.* Et certum eſt necdum præſcriptum eſſe contra hanc Conſtit. ubi obligavit, itaut nunc præter id, quod Conſtit. permittit, non liceat exigere pecunias propter ſtatuta, nec quidquam aliud etiam ad uſus pios, licet antehac aliter docuerint multi Auctores. Vide Leur. *p.3. q.748.* Neque poteſt aut conſuetudo præſcribere aut ſtatutum prævalere, ut fructus primi anni, v. gr. diſtribuantur inter ſeniores, quia tales conſuetudines & ſtatuta eſſe iniqua ac ſcandaloſa declarant *Triden. S. Pius V. Clemens VIII.* teſte Garz. *p. 11. cap. 5. a num.* 162. & *Innoc. XII.* per Conſtit. relatam. Praxis autem in iis partibus habet, ut proviſus ad redimendam vexam pecunias, quæ propter ſtatuta ſolvi debeant, deponat apud Capitulum, uſque ad tempus, quo ſupplicetur Papæ, vel declaretur ſalva Conſtit. relata licere ejuſmodi ſolutionem.

673 §. 3. Quod attinet ad annos gratiæ, certum videtur, quod fructus primi anni ſpectent ad novum proviſum, nam collatio Beneficii, v.g. a quinque menſibus vacantis, hodie facta, cenſetur facta a momento vacationis: ergo cum proviſus hodie acquirat quaſi fundum Beneficii, fructus omnes ab initio vacationis inhærentes Beneficio, per ſe loquendo, pertinent ad ipſum, Surd. Gemin. Lot. Leur. *p.2. q.792.* Hoc non obſtante fructus primi anni ſæpe relinquuntur hæredibus defuncti beneficiati, & id adhuc licitum eſt ſaltem pro Parochis, quia *Innoc. XII.* tantum loquitur de Beneficiis Cathedralium, & Collegiatarum Eccleſiarum; quoad Beneficia autem ſimplicia adhuc putant aliqui ejuſmodi ſtatutum vel conſuetudinem, ut novus proviſus per annum deſerviat Beneficio ſine ullis fructibus non repugnare nequidem Conſt. relatæ, ſi eos fructus poſt ejus mortem accipiant hæredes, nam defunctus ſic reipſa percipit fructus primi anni, qui non auferuntur ſed differuntur, & quaſi aſſervantur, ut ſint pro funeralibus & debitis ſolvendis, ſi debita contraxerat, idque ſemper licuiſſe notant ex declarationibus S. Congreg. & deciſ. Rotæ auctores apud Leur. *p.3. q.* 103. Idem dicit Garz. ſi ſit ſtatutum vel conſuetudo, ut nihil percipiat, qui non erit, v. g. Subdiaconus; ad majorem tamen ſecuritatem in Diœceſi Colonienſi & Leodienſi ſupplicatum eſt ratione annorum gratiæ contra illam Conſt. *Innoc. XII.* & Papa remiſit examen ad Congregationem, quæ hactenus non reſpondit. Similiter quoad illud punctum ſupplicarunt quatuor Capitula, urbis, & ſuburbii Monaſterienſis in Weſtphalia, Anno 1701. & Congregatio remiſit cauſas examinandas Officiali, unde ſi Relatio Romam miſſa nitatur cauſis ſufficientibus, poſſunt hæc Capitula uti annis gratiæ, uſque dum aliud urgeatur.

674 *Q. 89. Quid notandum ſit circa obligationem annatæ vel quindennæ, item circa valorem Beneficii?* R. ſeqq.

§. 1. Per annatam intelligitur media pars fructuum primi anni Sedi Apoſtolicæ ſolvenda inſtar decimarum, partim ab ſuſtentationem Papæ & Cardinalium, partim in recognitionem univerſalis dominii, quod Papa & Eccleſia habet in omnia Beneficia, uti loquitur *Paulus IV.* apud Luca *d.79.* n.2. Hæc autem annata non ſolvitur ex Beneficiis, quæ non excedunt 24. ducatos auri de Camera, ut habent Concordata relata *n.* 503. unde cum nulla Beneficia in Germania, Gallia, & Hiſpania taxentur in Camera ultra 24. ducatos, pro illis nihil ſolvitur ratione annatæ, Brand. Chok. Pirh. Leur. *p.2. q.*601. Dæ cætero in hoc nihil committi nundinationis vel ſimoniæ, probat recte Leur. *p.3. q.*190.

675 §. 2. Quindenna ſeu quindennium eſt media pars fructuum quæ ex Beneficiis alicui Communitati, vel loco pio unitis ſolvitur ſingulis 15. annis, cum enim tale Beneficium non amplius vacet, loco annatæ impoſita eſt quindenna, unde qui non tenentur ſolvere annatam, etiam non tenentur ad quindennam. Videri poteſt Caſtrop. *t.7. d.3. p.7.* ubi etiam agit de charitativo ſubſidio, quod quandoque a Beneficiatis exigitur.

676 §. 3. Si quis habeat indultum conferendi Beneficia, addita clauſula, ut ſic proviſus, ſi fructus Beneficii valorem annuum 24. ducatorum excedant, infra 8. menſes novam proviſionem a Sua Sanctitate impetret, & litteras petere ac jura Cameræ Apoſtolicæ perſolvere teneatur, dubitarunt aliqui, an etiam in Germania ſic proviſus non teneatur iſta præſtare: pro parte affirmante eſt; quod indultum ſit extraordinaria gratia, ideoque potuerit Papa extraordinariam clauſulam addere præter Concordata, idque præſumendum ſit, ne clauſula iſta ſit fruſtranea. *Conf.* nam Germanus Romæ ſupplicans pro Beneficio, licet ſcribatur illud non excedere 24. ducatos, tamen putat Plettembergh. *in notit. tribunal. ad Reg.*55. *Conc. pag.* 471. teneri exprimere verum valorem: ergo ſi revera excedat, debebit id manifeſtare Romæ, & quia ita mandat indultum, novam petere proviſionem. Nihilominus præſcindendo a praxi, de qua mihi non conſtat, ſententia negans videtur probabilior, quia dicta clauſula non eſt ſpecialiter iſti indulto inſerta, ſed paſſim de ſtylo communi & antiquo omnibus ejuſmodi indultis etiam Cardinalium & Legatorum Apoſtolicorum inſeritur, ut videre eſt apud Barb. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 57. *num.* 52. & Tond. *p.* 2. *cap.* 3. §. 5. *num.* 22. idque unice, ne Camera Apoſtolica fraudetur annatis, quod autem iſta clauſula non habeat effectum, ubi valor omnium Beneficiorum non cenſetur excedere 24. ducatos, id per accidens eſt, nam obtinet effectum in indultis ad alias Provincias, ubi Beneficia taxantur ad verum valorem: hinc clauſula iſta ubique relinquitur, ne mutetur ſtylus ſcribendi, unde dato, quod opus ſit in ſupplica ad Papam exprimere verum valorem, hic non eſt opus ulla ſupplica ad Papam: ergo nec opus hoc exprimere.

677 *Q. 90. Quid intelligatur per valorem 24. ducatorum de Camera?* R. §. 1. Ducatus aureus de Camera eſt Scutum aureum, & unus

unus argenteus ſeu Julius; Scutum autem aureum ſecundum monetam noſtram eſt ducatus, ſive duo Imperiales in ſpecie. Quod ſi dicatur ducatus, & non addatur, *de Camera*, attendendus eſt valor ducati currens in loco Beneficii, Garz. *p.5. c.3. nu.* 151.

678 §. 2. Pro deſignando valore Beneficii non debent computari emolumenta incerta, ſed ſola certa, uti ſunt anniverſaria fixa & dotata, Suar. Caſtrop. Garz. Wameſ. Etiam probabiliter non debent computari ſtipendia pro Miſſis, ſi has poſſet legere per alium, tum enim non ſunt fructus Beneficii, ſed proprii laboris, Gutter. Garz. Graff. *n.*166. debet detrahi etiam penſio impoſita Beneficio, quia Beneficium cenſetur valere hoc, quod beneficiato remanet detractis oneribus, Gigas, Caſtrop. contra alios; excuſatur autem mala expreſſio valoris, ſi ſit exceſſive modicus, ideſt, non ultra ſextam partem, Mandoſ. Leur. *p.2. q.659. n.8.*

679 §. 3. Cum anni varient in proventibus, valor taxari debet ex annis pluribus; Et ſufficere attendi quinque præcedentes, dicunt Mandoſ. & Maſcard. ſed attendi debere 10. præcedentes docent Garz. & Caſtrop. V. Leur. *q.* 660.

680 *Q. 91. Quid notandum ſit circa poſſeſſionem annalem?* R. ſeqq. §. 1. De hac ita habet Regula Cancell. *Dominus noſter, ut improbis lites exquirentium mores reprimantur, ſtatuit & ordinavit, quod quicumque Beneficium Eccleſiaſticum tunc per annum immediate præcedentem pacifice poſſeſſum, & quod certo modo vacare prætendit, deinceps impetraverit, nomen, gradum, & nobilitatem poſſeſſoris ejuſdem, & quot annis illud poſſederit, & ſpecificam & determinatam cauſam (ex qua conſtare clare poterit, quod nullum ipſi poſſeſſori in dicto Beneficio jus competat) in hujuſmodi impetratione exprimere, & intra 6. menſes ipſum poſſeſſorem ad judicium evocare facere, cauſamque ex tunc deſuper infra annum uſque ad ſententiam definitivam incluſive proſequi debeat & teneatur: alioquin impetratio prædicta, & quæcumque inde ſecuta nullius exiſtant firmitatis; & idem impetrans de damnis & intereſſe poſſeſſorem ipſum propterea contingentibus ei ſatisfacere, & ſi poſſeſſorem ipſum frivole ac indebite moleſtaſſe repertus fuerit, 50. florenos auri perſolvere Cameræ Apoſtolicæ ſit adſtrictus, nec alias quam præmiſſæ vacationis modus etiam per litteras, ſi neuter aut ſubrogationis, vel alias ſibi quoad hoc, ut hujuſmodi Beneficium ea vice conſequi vel obtinere valeat, quomodolibet ſuffragetur, illudque nullatenus in antea litigioſum cenſeatur.*

681 §. 2. Expreſſio multorum, quæ Regula recenſet, non eſt neceſſaria, ſi Beneficium impetretur apud Ordinarium, nam hic cenſetur noſſe ſuos; hinc dicit Chok. ad hanc Reg. n.55. eam non habere locum extra Curiam Romanam; habet tamen locum apud Legatum Apoſtolicum, ad quem etiam iſta exprimi debent, Az. Rebuff. Gonz. Leur. *p.* 2. *q.*830.

682 §. 3. Poſſeſſor annalis poteſt in quacumque inſtantia, etiam poſt ſententiam & executionem, adducere exceptionem hujus Regulæ pro defenſione ſui, & reſtitutione poſſeſſionis, dummodo probet ſe per annum poſſediſſe, & poſſediſſe pacifice uſque ad diem impetrationis alterius, Gratian. Gonz. Lott. *lib.*2. *qu.* 52. *num.* 16. & *a num.* 23. *qu.* 831. Quod tenet, etiamſi impetrans, ignoraverit poſſeſſionem fuiſſe annalem, Chok. Leur. *quæſt.* 841.

683 §. 4. Hæc Regula tuetur quemcumque poſſeſſorem, etiam alias inhabilem, de jure privatum, intruſum, carentem bona fide & omni titulo &c. niſi per confeſſionem, vel judicaturam notoria fuiſſet inhabilitas, vel nullitas tituli, Lott. *n.*38. Luca *de Benef. d.*47. *n.*16. Leur. *q.*832. Item tuetur poſſeſſorem necdum percipientem fructus. Gom. Mandoſ. Chok. Leur. *q.* 842. Putat quidem Soto non tueri privandos, ſed tantum actu privatos Beneficio, ſed oppoſitum videtur verum, poſſeſſor tamen probare debet, præter poſſeſſionem, etiam aliunde competere jus in Beneficio, putat etiam Sarn. apud Leur. *q.*853. Regulam non ſervire perſonæ incapaci detentionis, quia nempe ipſi prohibitum erat detinere Beneficium, ſed ſi reipſa detinuit cum colorato titulo, cenſetur poſſediſſe, uti dicetur *n.*685. *in fine*.

684 §. 5. Hic annus inchoatur a die captæ poſſeſſionis, & finitur eadem die incepta, quia cum agatur de favore poſſidentis, annus computatur civiliter ad dies, & non de momento ad momentum, Lott. *n.*21. Leur. *q.*833.

685 §. 6. Si reſignans poſſederit per ſex menſes, & reſignatarius etiam per ſex, hic non juvatur per dictam Regulam, quia licet poſſeſſio anteceſſoris ſæpe uniatur cum poſſeſſione ſucceſſoris, uti dictum eſt *l.3. p.2. n.*527. tamen hæc regula ſemper loquitur de uno poſſeſſore, Mandoſ. Az. Lugo, Pariſ. Caſtrop. Leuren. *q.*835. Neque reſignatarius vel ſucceſſor poteſt ſe tueri poſſeſſione annali reſignantis aut anteceſſoris, quia Regula reſpicit ſolum poſſeſſorem actualem, ideoque ex ſtylo Curiæ cenſetur perſonalis, Mandoſ. Pariſ. aliique cum Leur. *q.* 837. Imo quamvis reſignans Beneficium per undecim menſes poſſederit, & reſignatarius ultra menſem diſtulerit capere poſſeſſionem, reſignans non poterit ſe tueri hac Regula, quia non poſſedit per 12. menſes, Mandoſ. Pariſ. *l.3. q.5. n.64.* qui tamen *num.* 58. cum aliis multis excipit caſum, quo reſignans perrexiſſet retinere Beneficium, & reſignatarius necdum capta poſſeſſione poſt menſem moreretur, quia quamvis per reſignationem amittatur poſſeſſio civilis, videtur tamen retineri poſſe naturalis ac ſufficiens ad effectum hujus regulæ, ad quem ſufficit etiam aſinina tantum poſſeſſio. Vide Leur. *q.*839. & *q.* 840. *n.* 3. Item dicenda a num. 956.

686 §. 7. Gaudent effectu hujus Regulæ officia, & Dignitates Eccleſiaſticæ, Præſtimonia data in titulum perpetuum; item ſecundum *Gom.* contra *Mandoſ.* penſiones ſuper fructibus Beneficii, beneficia commendata, Vicariæ perpetuæ, Capellaniæ datæ in titulum; item beneficia juris patronatus, uti tenet Chok. contra *Tond.* E contra non gaudent beneficia manualia, uti nec conſiſtorialia, de quibus Papa diſponit coram Cardinalibus. V. Leur. *q.* 843.

687 §. 8. Valet hæc Regula contra impetrantem cum Reſcripto,

motu proprio, Mandoſ. Chok. Leur. *quæſt.* 845. quem vide *q.* 846. De pœnis, & *quæſt.* 847. de derogationibus hujus regulæ.

688 §. 9. Ut impetrans aliquid poſſit contra poſſeſſionem, debet a tempore datæ impetrationis intra 6. menſes eſſe executa citatio poſſeſſoris; & a tempore executæ citationis, etiamſi primo menſe facta eſſet, currit annus pro urgenda definitiva circa petitorium; & ad ejuſmodi citationem arctatoriam requiritur, ut delegatus Apoſtolicus citationi faciat inſeri copiam litterarum ſuæ delegationis, Roſa *de Exec. lit. Apoſt. cap.* 6. *num.* 6. His factis ſatis eſt, ſi impetrans faciat, quod in ſe eſt, ut intra annum pronuntietur ſententia, *Gonz. Lott. Chok.* Et de impedimento debere proteſtari putant Gloſſ. & Rebuff. ſed negant Ricc. & Tond. V. Leur. *qu.*844.

689 *Q. 62. Quid notandum ſit circa poſſeſſionem triennalem Beneficii vel fructuum?* R. §. 1. De hac ita habet Regula 3. olim 35. Cancell. *Statuit & ordinavit idem D. N. quod ſi quicumque Beneficia Eccleſiaſtica, qualiacumque ſint, abſque ſimoniaco ingreſſu, Apoſtolica vel ordinaria collatione aut electione, & electionis hujus confirmatione, ſeu præſentatione & inſtitutione illorum, ad quos Beneficiorum hujuſmodi collatio & proviſio, erectio & præſentatio, ſeu quævis alia diſpoſitio pertinet, per triennium pacifice poſſederit (dum modo in Beneficiis hujuſmodi, ſi diſpoſitioni Apoſtolicæ ex aliqua reſervatione generali in corpore juris clauſa reſervata fuerint, ſe non intruſerint) ſuper iiſdem Beneficiis taliter poſſeſſis nequeat moleſtari, nec non impetrationes quaslibet de Beneficiis ipſis ſic poſſeſſis factas, irritas & inanes cenſeri debere decrevit, antiquas lites ſuper illis motas penitus extinguendo.*

690 §. 2. Regula de annali relinquit impetranti poteſtatem moleſtandi poſſeſſionem, ſed præſcribit modum & tempus, hæc autem Regula tollit poteſtatem moleſtandi, Lott. *l.2. q.53. n.* 8. Luca *de Benef. d.91. n.2.* Engel. *l.3. t.3. n.39.* Leur. *p.* 2. *qu.* 850. imo tolluntur omnia acta & ſententiæ antea latæ, uti habet Regula in fine, adeoque perfecte ligantur os Judici, & manus parti adverſæ, Luca *n.3.*

691 §. 3. Gaudent effectu hujus Regulæ commendæ perpetuæ, Officia Eccleſiaſtica, Hoſpitalia data in titulum, beneficia etiam juris patronatus, etiam reſervata extra caſum vacationis per obitum in Curia: Manualia tamen non gaudent. Vide Leur. *qu.* 861.

692 §. 4. Juvat hæc Regula etiam contra Minorem & impuberem, Sanch. *in Conſ. lib.* 2. *cap.* 1. *diſt.* 22. item contra proviſum a Papa de beneficio etiam reſervato, ſi excipias per obitum in Curia, Luca *num.* 5. Regula tamen valet tantum contra privatum agentem ex alia impetratione, non autem contra Ordinarium vel alium Superiorem viſitantem aut inquirentem in titulum beneficii; huic enim tenetur probare titulum eſſe ſaltem coloratum, Felin. Lott. *num.*8. & *q.46. a num.* 35. Quod autem addit Chok. ad hanc *Reg. num.* 76. talem poſſeſſionem, ſi inveniatur vitium, poſſe amoveri, loquitur in ſua ſententia putans per triennalem poſſeſſionem non præſcribi titulum, de quo dicetur *nu.* 716.

693 §. 5. Etiam juvat Regula ſæcularem, ſi triennio poſſederit beneficium regulare, & Regularem, ſi ſæculare, quia licet requirantur 40. anni, ut mutetur ſtatus talis beneficii ſecundum dicta *a num.* 296. non tamen, ut beneficium cenſeatur poſſeſſori acquiſitum, Sanchez *in Decal. lib.* 7. *c.* 29. *n.* 87.

694 §. 6. Fructus beneficii triennio præſcribuntur, Molin. *t.* 3. *d.* 718. *n.*1. Sanch. *in Conſ. lib.* 2. *cap.*1. *d.* 34. *n.* 17. Dicaſt. *de Reſtit. d.*5. *n.*84. quia numerantur inter res mobiles, uti expreſſe *Molin.* res autem mobiles cum certo titulo præſcribuntur triennio, ſine titulo 30. annis, etiam contra quamcumque Eccleſiam, uti cum iiſdem aliiſque AA. habet Haun. *de juſtit. t.* 5. *n.*271. Addunt Sanch. aliique cum Dicaſt. *a n.* 85. præſcribi fructus per triennium, etiamſi conſumpti ſint ante triennium elapſum; item ad hos præſcribendos ſufficere generalem titulum poſſeſſionis, *pro ſuo*, nam in præſcribendis acceſſoriis ſufficit hic titulus abſque alio ſpeciali, fructus autem præſcribuntur tamquam acceſſorii rei bona fide poſſeſſæ.

695 *Qu. 93. Quænam conditiones requirantur, ut quis juverit privilegio Regulæ de triennali?* R. Requiruntur tam multæ, ut Luca *de Benef. diſt.* 91. aliquoties repetat rarum eſſe caſum, in quo poſſeſſor beneficio hujus tantum Regulæ juvetur, præcipuæ autem ſunt ſeqq.

1. Habilitas perſonæ ad poſſidendum, vel detinendum beneficium, uti declarabitur *a n.*703.

2. Bona fides, uti habet communis cum Nav. Rebuff. Sanch. *in Conſ. lib.* 2. *cap.* 1. *diſt.* 31. *num.* 10. quamvis contradicant Gom. Covar. Creſcent. Sa, Caſtrop. Tond. Chok. Leur. *p.* 2. *quæſt.* 857. ſed videtur dicendum, quod bona fides non requiratur ad tuendum ſe pro foro externo, attamen requiratur ad præſcribendum jus pro foro interno, uti recte Dicaſt. *de juſt. lib.* 2. *t.* 1. *diſt.* 1. *a num.* 151. Vide dicenda *nu.* 716. ut enim jus præſcribatur in beneficio, requiritur bona fides, eo modo, quo *lib.* 3. *p.* 2. *a numer.* 479. diximus requiri ad præſcriptiones ordinarias.

3. Poſſeſſio, de qua videnda ſunt dicta *lib.* 3. *p.* 2. *a n.* 507. item dicta hic a num. 450. Quod ſi poſſeſſio per alium ſit capta, currit prius a tempore ratihabitionis, debetque ſemper ab allegante probari poſſeſſio, Luca n. 9.

4. Poſſeſſio pacifica, eo modo, quo dictum eſt a nu. 56. Et ut poſſeſſio Caji ad effectum hujus Regulæ ſit pacifica, ſatis eſt, quod ſine lite jam præterierit triennium, quamvis ante illud per Titium fuiſſet Cajo mota lis, quia hæc Regula eſt ad extiguendas antiquas lites, Lott. *l.2. q.53. n.* 19. Et quamvis forte ante abſolutum triennium moverit litem Titius, tamen Cajo currit triennium contra alios, reſpectu quorum manet pacificus poſſeſſor; Gl. Sanch. Rebell. Tond. Quod ſi contradictio extrajudicialis fuerit cœpta, ſed per triennium intermiſſa, prodeſſe Regula, Burat. Tond. V. Leur. *q.* 852.

697 5. Poſſeſſio ejuſdem per triennium; unde poſſeſſio anteceſſoris etiam hic non unitur, ſed nunc poſſidens debet habuiſſe beneficium per triennium, uti de annali dictum num. 685. Si tamen prædeceſſor triennio pacifice poſſederit, ſucceſſor non tenetur amplius juſtificare illius titulum, Lop. Maſcard. Garz. *p.* 11. *c.*1. *n.*12. ideoque ſucceſſor per hanc Regulam defenditur contra moleſtantes, Rebuff. Ripa, Sanch. *d.* 23. Luca *num.* 7. Putatque cum aliis Dian. *p.*9. *t.*9. *E.* 67. *q.*5. ſufficere, ſi ultimus dies triennii ſit inceptus ſecundum dicta *n.*684. De poſſeſſione ſubrogati, v. dicta n.546.

698 6. Poſſeſſio non interrupta: ſi tamen quis per annum pacifice poſſederit, & reſignarit coactus vi vel metu cadente in conſtantem virum, obtinueritque reſtitutionem per actionem, *Quod metus cauſa*, ac per alios duos annos pacifice poſſederit, gaudet beneficio triennalis, ac ſi poſſeſſio non fuiſſet interrupta, quia quando quis priſtino juri reſtituitur, in illud ex toto redit, *L. Quod ſi minor*, §. 4. *ff. de Minoribus*, Rebuff. Pariſ. apud Leur. *p.*3. *q.*703. *n.* 3.

699 7. Titulus ſaltem coloratus, de quo dicetur a n.708. debetque eſſe vel vere probatus, oſtendendo litteras proviſionis, vel præſumptive allegatus, ut ſi quis per 10. annos beneficium poſſederit, ſecundum dicenda n.715. Tali titulo habito putat Tond. allegari poſſe quemcumque alium meliorem de cetero facile obtinibilem, v.g. diſpenſationem, imo ad præſumendum titulum ſufficit hæc poſſeſſio triennalis, ſi Epiſcopi omni anno viſitent, quia non eſt præſumendum, quod tanto tempore toleraſſent intruſum, Innoc. Dec. Ferrer. Pontan. Pariſ. Lott. Item ex poſſeſſione triennali non tantum præſumitur diſpenſatio, ſed etiam facta publicatio reſignationis, niſi aliud conſtet. V. Leur. *p.*2. *q.*853. & 854. Quod ſi titulus coloratus reducatur ad non coloratum, uti ſi poſſeſſor triennalis pro colore ſuæ poſſeſſionis allleget titulum reſignationis, quam nunc conſtat fuiſſe invalidam, Regula non juvat, Rebuff. Gom. Sanch. *diſt.* 31. *num.* 10. Debet autem probari, quod beneficium fuerit poſſeſſum ex vi talis tituli; nec juvat poſſeſſorem habuiſſe titulum, ſi vi ejus non poſſedit, Luca *n.*14.

700 8. Ut Beneficium non poſſideat contra decreta Trid. *de Ref. ſeſſ.* 7. *cap.* 4. ut non habeantur plura incompatibilia: & *ſeſſ.* 14. *cap.* 17. ut habeatur unicum competens ad ſuſtentationem: & *ſeſſ.* 25. *c.* 15. ut filius Clerici illegitimus non habeat beneficium in Eccleſia, ubi pater ejus habet aut habuit: ita enim habet expreſſa declaratio S. Congreg. apud Garz. *p.*11. *c.*5. *nu.* 379. Vide dicenda n. 763.

9. Ingreſſus non debet fuiſſe ſimoniacus.

10. Poſſeſſor non debet eſſe intruſus.

701 11. Sanch. *d.* 33. etiam requirit, ut poſſeſſor non fuerit violentus; ſed contradicunt alii cum Azor. quia Regula nihil habet de violento, ſed ſolum *Conc. Baſileenſe*, quod in eo non habet vim legis, uti notat Lugo *de juſt. d.* 7. *n.*128. Caſtrop. tamen dicit, aliquem amittere jus, ſi invito poſſeſſore violenter occupet, ſed prærequirit ſententiam Judicis ſaltem declaratoriam. Docent etiam Gom. Pariſ. Chok. Leur. *qu.* 859. carere privilegio Regulæ ſpoliatorem, qui via facti occupavit beneficium alienum per meram uſurpationem, quia nempe talis ſit intruſus, ſecundum dicenda *n.*713.

702 12. Ut beneficium non fuerit reſervatum propter obitum in Curia, unde non obſunt aliæ reſervationes omnes, Gom. Sanch. *d.*34. *n.*5. Excipit Luca *n.*18. niſi his reſervationibus annexum ſit decretum irritans, quod impediat colorem tituli & poſſeſſionem omnem, ſecundum dicta *n.*657.

703 *Quæſt. 94. Quid notandum ſit circa varios, qui a quibuſdam dicuntur inhabiles ad gaudendum beneficio Regulæ, de triennali?* R. ſeqq.

§. 1. Certo inhabiles ſunt laici, conjugati, bigami, quia non tantum non poſſunt conſequi beneficium, ſed nec præhabitum retinere, Sanch. *in Conſ. l.*2. *c.*1. *d.*31. *n.*21. Reliquos non expreſſe excluſos per regulam putant juvari Gom. Nav. Sanch. Chok. Caſtrop. *tr.* 13. *d.*2. *p.*33. *n.*9. Luca *de Benef. d.*19. *n.* 3. quia quamvis ſint incapaces veri tituli, tamen non ſunt omnino incapaces beneficii, cum habere poſſint titulum coloratum, quaſi poſſeſſionem &c. unde licet Lugo *de juſt. d.*7. *n.*110. putet eos non juvari, qui ex parte perſonæ jure ipſo ſunt incapaces, ſi impedimentum perduret etiam poſt triennium, tamen AA. citati & Dian. *p.*11. *tr.*5. *R.*3. dicunt per regulam juvari omnes illos, qui etiam ex parte perſonæ, inhabiles ſunt ex pœna, cenſura, irregularitate &c. eo quod vi hujus Regulæ cenſeatur fieri diſpenſatio, vel tolli impedimentum in ordine ad tale beneficium triennio poſſeſſum. Et in ſpecie ſecundum Sanch. & alios juvantur excommunicati, ſpurii, irregulares, ſuſpenſi, non promoti ad gradum requiſitum, non diſpenſati ad tale beneficium, qui non habuerunt ætatem, habentes beneficia incompoſſibilia, non promoti intra annum ad Ordinem debitum. Conſentit Sot. de excommunicatis, etiam hæreticis, donec ſpolientur (attamen de hæreticis contradicunt Rebuff. Chok & ipſemet Sanch. quia incapaces ſunt poſſeſſionis, & omni beneficio ac auxilio juris carent, *c. Si adverſus de hæreticis.*) Idem cum Sanch. ſentiunt Gom. & Chok. de illegitimis & ſpuriis; idem Pariſ. & Chok. de non promotis intra tempus ad ordinem debitum; idem Gom. Pariſ. Rebuff. de poſſidentibus duo curata, quamvis quoad hos merito contradicant Tond. & Chok. ob declarationem S. Congr. de qua dictum eſt n. 700.

704 §. 2. Juvatur, qui per ſub vel obreptionem obtinuit beneficium, ut cum aliis Dian. *R.* 4. *q.*3. Item is, qui beneficio privatus erat ipſo jure, vel per ſententiam, dummodo pergat poſſidere. V. Leur. *p.* 2. *q.* 860.

705 §. 3. Si Clericus ſuaſerit concubinæ abortum, licet triennio poſſideat, docent aliqui non juvari per Regulam, ſed contradicunt alii cum Sanch. *d.*34. *a n.*10. & Burgh. *cent.* 2. *caſ.*7. quia non eſt inter exceptos.

706 §. 4. Putant Hoſt. Gemin. Sarn. J. Andr. Carden. etiam eum juvari, qui reſignationem ſuam non publicavit, quia talis continuatio videtur æquivalere publicationi: quando autem forma reſpicit certum effectum, poteſt per æquipollens adimpleri, *L. Jubemus, C. de teſtam.* ſed contradicunt Ferret. Pariſ. Chok. Leur. quia Papa requirit formalem publicationem, & tollit titulum coloratum non publicanti, ac exprimit contravenientes non defendi Regula annali aut triennali. Similiter ſecundum Chok. non juvatur preciſta nominatus ad primam vacaturam, & acceptans in caſu non conceſſo. Nec ille, qui ex ſola electione ſine confirmatione poſſidet beneficium, Gom. Sot. Chok. Nec ille, qui non emiſit profeſſionem fidei juxta Trid. *ſeſſ.*24. *c.* 12. Pariſ. *l.*8. *q.*9. V. Leur. *q.* 860.

707 §. 5. Si beneficium reſignatum in manus Ordinarii ſit collatum conſanguineo collatoris vel reſignantis, & in ea Diœceſi recepta ſit Conſtit. S. Pii V. de qua dicemus a n. 1011. hic non videtur juvari per Regulam, ſecundum dicta *n.*657. quia additum eſt hoc decretum irritans, *Quod ſi ſecus ac etiam quidquid præter, vel contra formam prædictorum fuerit a quocumque temere attentatum, id totum ex nunc vires & effectum, decernimus, non habere*: per hoc enim videtur in primis tolli poteſtas conferendi conſanguineo, cum velit non habere vires & effectum; collatio autem facta alicui ſine poteſtate conferendi non dat titulum nequidem coloratum, uti conſtabit ex dicendis num. 708. Ergo. Deinde etiam videtur tolli proviſo poteſtas capiendæ poſſeſſionis, cum non poſſit illam nec licite nec valide inchoare, ſine poteſtate autem capiendæ poſſeſſionis, non poteſt capi, vel haberi poſſeſſio: ergo. *Conf.* decretum illud irritans facit, ut quidquid factum eſt a collatore & proviſo, ſit nullum & quaſi non factum, facit enim nullas habere vires, & nullum effectum: ergo nunc eſt, atque ſi nec collatio ſit huic facta, nec ab hoc capta poſſeſſio: excluſa autem collatione tanquam fundamento tituli colorati, & præcluſo ingreſſo in poſſeſſionem, non potuit incipere illi currere tempus præſcribendi: Quod ſi reipſa cauſaretur titulus coloratus, & caperetur poſſeſſio, talis proviſio haberet aliquem effectum, quod tamen negat Bulla: ergo.

708 *Q. 95. Quis titulus dicatur coloratus?* R. Qui apparet, ſeu probabiliter videri poteſt eſſe juſtus, uti ſi collatio habeatur ab eo, qui habet poteſtatem ordinariam conferendi, quamvis nunc adfuerit impedimentum validæ proviſionis, Sanchez *in Conſ. lib.* 2. *cap.* 1. *diſt.* 31. Notantque Gom. & Dian. *p.*11. *tr.*5. *R.*4. *q.* 3. ſequentia, 1. Si beneficium prius detur Cajo, & poſtea Titio, Cajum habere verum titulum, Titium habere coloratum. 2. Si Cajo detur beneficium Titii adhuc viventis, mortuo Titio Cajum habere titulum coloratum. 3. Si impetratum ſit beneficium non expreſſo ejus valore; quando id fieri debebat, ad talem collationem ſequi titulum coloratum. 4. Si beneficium litigioſum aut aliter contra aliquod decretum Cancellariæ alicui detur, acquiri colorem tituli.

709 *Q. 96. Quis ingreſſus hic dicatur ſimoniacus, & an Regulæ de triennali, ſemper obſtet ſimonia?* R.

§. 1. Tunc eſt ingreſſus ſimoniacus, ſi quis ſciens eſſe commiſſam a ſe vel alio ſimoniam in adeptione beneficii, illud ingrediatur: e contra ſi ipſo ignorante ſit a tertio, v. g. a patre ipſius commiſſa, non excluditur beneficio Regulæ, Gom. Rebuff. Ugol. Suar. *de ſimonia cap.* 57. *num.* 38. Garz. *p.* 8. *cap.* 1. *num.* 15. Leſſ. *lib.* 2. *cap.* 35. *num.* 140. Sanch. *in Conſ. l.* 2. *cap.* 1. *diſt.* 32. Caſtrop. *tom.* 13. *diſt.* 2. *p.* 33. *n.*11. Luca *de Benef. diſt.* 91. *nu.* 6. Leur. *p.* 2. *quæſt.* 873. Putat quidem Chok. ex vi Regulæ non eſſe tutum in conſcientia, ſed teneri petere abſolutionem & novam proviſionem a Papa, ſed loquitur in ſua ſententia, putans poſſeſſione triennali non acquiri jus, de quo dicetur *num.* 716.

710 §. 2. Si quis a principio ſit ingreſſus cum titulo, ſed poſtea commiſerit ſimoniam: aut ſi antea commiſerat ſimoniam, ſed poſtea ſupervenerit titulus coloratus, per quem ſit ingreſſus, docent Gom. & Chok. non obſtare Regulæ, quia non eſt ingreſſus vi ſimoniæ, ſed alterius tituli; contradicit Lugo *de juſt. d.* 7. *n.*127. quia ſubjectum illud erat incapax: ſed reſponderi poteſt incapacitatem illam fuiſſe tantum ab extrinſeco, ideoque non obſtitiſſe Regulæ, ſecundum dicta *n.*703.

711 §. 3. Si quis ex ſolo titulo ſimoniaco poſſideat, quamvis diſpenſatus & abſolutus ſit a ſimonia & pœnis, tamen non poſſe juvari hac Regula docent Lugo & Haun. *de juſt. t.* 1. *cap.* 5. *num.* 280. quia ingreſſus fuit reipſa ſimoniacus, de cujus pœnæ ſublatione debuiſſet fieri mentio.

712 §. 4. Non obſtat ſimonia mentalis tantum vel conventionalis, ſed ut excludatur effectus Regulæ, debet præceſſiſſe ſimonia realis utrinque completa, ſecundum dicta *l.*1. *n.*212.

713 *Q. 97. Quis dicatur intruſus, & quæ intruſio obſtet Regulæ de triennali?* Reſp.

§. 1. In genere omnis ille dicitur intruſus, qui accipit, vel retinet beneficium, ſciens nullum ſibi jus competere in illo: ſed ſtrictius locuendo, Caſtrop. *t.* 13. *diſt.* 2. *p.* 33. *num.* 11. & alii communiter per intruſum intelligunt illum. 1. Qui ſine auctoritate veri collatoris ſe immittit in beneficium. 2. Qui ſine titulo ſe ingerit in adminiſtrationem beneficii. 3. Qui poſt electionem ante confirmationem beneficium adminiſtrat. 4. Qui abſque legitima inſtitutione fructus beneficii percipit. 5. Qui beneficium retinet, poſtquam per ſententiam Judicis amotus eſt, niſi ab illa jure appellet. 6. Qui detinet beneficium, quo ipſo jure privatus eſt; ſed accedere debet ſententia ſaltem declaratoria criminis, ſi ob crimen privatus ſit, Covar. Vaſq. Caſtrop. 7. Qui cum excommunicatione vel ſuſpenſione vel interdicto ab officio adeptus eſt beneficium. 8. Qui canonicum titulum habens, violenter occupat beneficium, prærequiritur tamen ſententia declaratoria, Covar. Vaſq. Caſtrop. Lugo *de Juſtit. diſt* 7. *numer.* 132. 9. Qui poſſeſſionem beneficii accipit necdum expeditis a Papa litteris, ſed ſola ſupplicatione ſignata, Azor. Caſtr. Filliuc. aliique communius contra Sanch. *in Conſ. l.* 2. *c.* 2. *d.* 21. & Rebuff. quamvis enim per ſolam ſignaturam perficiatur gratia, nec requiratur ſemper ſcriptura, hic tamen requiritur ob novas Conſtitutiones Pontificum, Caſtr. Lugo n. 133.

714 §. 2. Nulla intruſio videtur obſtare Regulæ de triennali, niſi ex proviſione alterius, quam Papæ, aliquis ingreſſus ſit beneficium vacans per obitum in Curia, vel ſecundum Conſt. Julii III. apud Piaſ. *in Proœm. n.* 9. ſi ſuſceperit adminiſtrationem beneficii aut dignitatis ante expeditas litteras aut confirmationem obtentam, vel denique ſi ſit aliquo ex dictis modis intruſus, & nullitas ſeu vitioſitas tituli ſit notoria, aut manifeſte probetur. V. Leur. *p.* 2. *q.* 862.

715 *Q. 98. Quid notandum ſit circa poſſeſſionem decennalem?* R. Hæc majores habet favores, quam annalis & triennalis, nam decennalis habet vim tituli, niſi conſtet de intruſione, Gloſ. Archid. Pariſ. Sanch. *in Conſ. l.* 2. *c.* 1. *d.* 30. Lott. *l.* 2. *q.* 53. *n.* 31. Luca *de Benef. d.* 91. *n.* 15. Tond. *p.* 1. *c.* 85. *n.* 1. dicens eſſe certum: quod tenet, etiamſi non doceatur de titulo colorato, nam ex decennali oritur præſumptio canonici ingreſſus, Luca *n.* 16. nec præſumi debet, quod Epiſcopi viſitantes permitterent ad decennium aliquem intruſum: hinc nequidem Epiſcopum poſt decennium poſſe ex officio cogere Clericum ad exhibendum ſuum titulum, docet Fagn. *in cap. Licet Heli, de ſimon. a n.* 22. ideoque etiam talis poſſeſſio ſuſtinetur, quamvis manifeſte haberet juris communis reſiſtentiam, quia præſumi poteſt diſpenſatio, Poſtius *de Manut. obſervat.* 44. *n.* 22. Et ſola negativa, quod titulus ſufficiens non adfuerit, tamdiu perfecte non probatur, quamdiu adeſt ſola poſſibilitas in contrarium, Luca *d.* 94. *n.* 12. Roſa *de execut. lit. Apoſt. p.* 1. *cap.* 7. *n.* 15. Poſſuntque plures tituli præſumi, cum unus non præjudicet alteri, Luca *d.* 49. *n.* 4. & *d.* 79. *n.* 8.

716 *Q. 99. An aliqua poſſeſſio non tantum generet præſumptionem tituli, ſed reipſa conferat titulum & jus, ſi forte defuit?* R.

§. 1. Annalis non confert, uti tenent omnes, quia permittit litem contra poſſeſſorem: quod triennalis etiam non conferat, docent Cov. Felin. Gom. Azor. Mol. Chok. Caſtr. Leur. *p.* 2. *q.* 827. & ideo per hanc Regulam non defendi aliquem in petitorio, ſed in ſolo poſſeſſorio; adeoque poſſe impeti ac privari, ſi poſt triennium erumpat vitium, vel nullitas tituli, docent Gloſ. Chok. Leur. *q.* 858. Rationem dant, 1. Quia tantum prohibetur, ne poſſeſſor triennalis moleſtetur litibus, quod ſervari poteſt, quamvis ipſe cognoſcens vitium ſuæ proviſionis teneatur beneficium dimittere aut diſpenſationem impetrare. 2. Quia titulus beneficii aliter acquiri non poteſt, quam Canonica inſtitutione, uti ſignificatur *Regul.* 1. *juris in* 6. & *c. Ex frequentibus, de Inſtitut.* 3. Quia alias ad quid poſſet Ordinarius ab eo, quem ſciret triennio poſſediſſe, exigere titulum beneficii? id autem poſſe, diximus cum communi *n.* 692. E contra, quod titulum conferat, reddatque tutum in conſcientia, docent Nav. Sot. Rebuff. Sa, Sanch. *in Conſ. l.* 2. *c.* 1. *d.* 21. Zyp. *lib.* 3. *conſ.* 2. Lugo *de Juſtit. d.* 7. *n.* 107. Diana *p.* 9. *tr.* 9. *R.* 67. & *p.* 11. *t.* 4. *R.* 4. *q.* 2. Haun. *de Juſt. tr.* 5. *n.* 284. Suadetur ex *Conc. Baſileenſi*, a quo primum tradita eſt Regula, quod teſte *Zypeo* ita habet: *non poſſit poſtea in petitorio vel poſſeſſorio a quoquam etiam ratione juris noviter impetrati moleſtari*. Eſtque hoc rationi conſentaneum, inquit Leſſ. *de Juſtit. l.* 2. *c.* 6. *n.* 35. quia eſt ſimilis præſcriptioni, per quam conferri jus etiam pro foro conſcientiæ diximus *l.* 3. *p.* 2. a num. 470. valetque hic ratio ibi adducta, & ſi poſſint præſcribi bona Eccleſiaſtica, cur non beneficia? Hinc reſpondent, *Ad* 1. Hoc ipſo, quod Papa mandet aliquem non moleſtari ſuper fructibus & poſſeſſione, per hoc ſufficienter ei adjudicari jus ad licite percipiendos fructus, quod jus eſt ipſe titulus beneficii. *Ad* 2. Hæc præſcriptio eſt Inſtitutio Canonica, quia per Canones habet hanc vim talis poſſeſſio. *Ad* 3. Adhuc poſſent ſubeſſe vitia impedientia effectum Regulæ, uti ſunt inhabilitas poſſidendi, ingreſſus per ſimoniam, intruſio, mala fides poſſeſſio non pacifica &c. de quibus dictum eſt a n. 695. Quod attinet ad fructus per triennium ſine titulo perceptos, hi reſtitui debent, exceptis illis, qui functioni, & labori reſpondent: ſi tamen etiam hos per triennium poſſedit, præſcripſit: item ſi bona fide conſumpſit, & non ſit factus ditior, a reſtitutione excuſatur, Sanch. *cap.* 2. *d.* 34. Lugo *n.* 136. Dian. *p.* 7. *t.* 10. *R.* 26.

717 §. 2. Poſſeſſio decennalis in præſentes, vicennalis inter abſentes, de jure communi præſcribit jus in beneficio Eccleſiaſtico, eo modo, quo præſcribuntur aliæ res immobiles, ſecundum dicta *l.* 3. *p.* 2. *n.* 530.

718 *Q. 100. Quid notandum ſit circa modum obtinendi Beneficium ratione Coadjutoriæ?* R. ſeqq.

§. 1. Coadjutoria eſt facultas alicui conceſſa adjuvandi beneficiatum in ſui beneficii regimine; ideoque de ſe non eſt beneficium, Abb. Azor. Caſtr. *tr.* 13. *d.* 1. *punct.* 9. *n.* 1. Et poteſt dari ad tempus, vel ad vitam Coadjuti, idque ſine, vel cum futura ſucceſſione, tam in ſimplicibus quam curatis beneficiis.

719 §. 2. Papa poteſt alicui dare coadjutoriam perpetuam cum futura ſucceſſione etiam non derogando decretis canonum vel Conciliorum, quæ deteſtantur occaſiones captandæ mortis alienæ, quia non loquuntur de caſu, quo Papa id faciat, Caſtr. a *n.* 8.

720 §. 3. Etiam Cardinales, & Epiſcopi poſſunt aſſignare coadjutores pro beneficiis, quorum inſtitutio ad ipſos ſpectat, Abb. Gonz. Caſtr. *a n.* 5. ſed non niſi ad tempus, Trid. *ſeſſ.* 21. *c.* 6. *de Reform.* nec cum futura ſucceſſione, quia proviſio & promiſſio beneficii vacaturi eſt irrita, ſi fiat ab alio quam a Papa, Caſtr. *n.* 7. & diximus *a n.* 461. Addit Nicol. *tit.* 1. *d.* 8. *a n.* 3. tunc tantum poſſe Epiſcopos & Cardinales, ſi a Papa habeant indultum conferendi beneficia vacantia in menſibus Papalibus: id tamen non poſſe Univerſitates habentes ſimile indultum; & §. 6. notat cum *Brand.* beneficia, ſuper quibus data eſt coadjutoria perpetua, etiam cum futura ſucceſſione, cadere ſub concordata Germaniæ, ideoque poſſe Ordinarios hæc beneficia in ſuo menſe vacantia conferre, niſi Papa expreſſe derogarit concordatis, quod non ſolet, ſecundum dicta *n.* 519.

721 §. 4. Cauſa dandi coadjutorem eſt, vel impotentia adminiſtrandi, vel mala adminiſtratio coadjuvandi; ut habent jura & AA. cum Caſtr. *n.* 4. Quod ſi pro motivo allegetur infirmitas, hæc debet eſſe abſque probabili ſpe futuræ meliorationis, niſi ſimul adeſſet ſenectus, quæ ipſa eſt morbus, Luca *de benef. d.* 78. *num.* 4.

922 §. 5. Obtenturus coadjutoriam a Papa, debet in ſupplica facere mentionem beneficii etiam compatibilis prius obtenti, Garc. Caſtr. *p.* 10. *a n.* 48. Et ſi coadjutoria concedatur ad tempus, coadjutor debet actu habere Ordinem, & ceteras qualitates requiſitas ad miniſterium, Caſtr. *p.* 9. *n.* 11. E contra ſi concedatur in perpetuum, & ad beneficium non curatum, probabile eſt ſatis eſſe habere ætatem requiſitam, & intra annum ſuſcipere Ordinem, *Pariſ. Gonz. Garc.* Si autem concedatur in perpetuum ad beneficium curatum, docet Caſtropal. *p.* 10. *num.* 42. debere eſſe actu Sacerdotem. *Si dicas*, ſatis eſſe Parochum intra annum fieri Sacerdotem, *dat* diſparitatem, quia Parochus non tenetur primo anno per ſe miniſtrare Sacramenta, coadjutor autem tenetur, ne opus ſit coadjutore coadjutoris: verum videmus aliter in praxi fieri, quia paſſim fiunt coadjutores in Epiſcopatibus, qui Sacerdotium non habent.

723 §. 6. Si coadjuvandus fuerit mortuus tempore gratiæ ſignatæ, coadjutor ſuccedere non poteſt, quia gratia ſuccedendi dabatur dependenter ab obligatione præſtandi ſervitii pro coadjuto, quod nunc non habet locum: ſi tamen adhuc vivebat tempore Datæ, etiamſi mortuus ſit inſcio coadjutore ante præſtitum ullum ſervitium, poteſt ſuccedere, Garz. Caſtr. *n.* 34.

724 §. 7. Coadjutor poteſt illa ſolum, ſive ſpiritualia ſive temporalia exercere, quæ jure vel conſuetudine pertinent ad coadjutoris officium, inter quæ non ſunt ea, quæ coadjutus poteſt & vult per ſeipſum agere, Garz. *p.* 5. *c.* 4. n. 274. unde non poteſt conferre beneficia, quamvis coadjutus non contradicat, Pavin. Selv. Coraſ. Rebuf. Garz. n. 275. Caſtr. *d.* 2. *p.* 27. n. 5. Leur. *p.* 2. *q.* 679. contra Nav. Campeg. Gonz. Nec tenetur coadjutus talia agere cum conſilio vel auxilio coadjutoris, niſi hic ei datus eſſet ob malam adminiſtrationem, Caſtr. Garz. n. 273. Quod ſi coadjutus eſſet amens, coadjutor poſſet quod poterat coadjutus, Az. Pariſ. Caſtr. Garz. n. 270. Quamvis autem amens non ſit, ſi tamen abſit, adminiſtrare poteſt coadjutor, ac ſi eſſet proprietarius, & habet ſtallum in choro, vocem in capitulo; & gaudet omnibus privilegiis, quæ ratione Præbendæ habet coadjutus; huic tamen lucratur omnia, ac tenetur compenſare, ſi quid negligat; nec poteſt v. gr. adire capitulum vel chorum, ſi coadjutus ex juſta cauſa ſit invitus, Garz. Caſtr. *d.* 1. *n.* 10. a n. 1. Nec poſſunt coadjutor, & coadjutus ſimul in eodem officio miniſtrare, quia uterque facit unam perſonam, Garz. Caſtrop. *n.* 24. Nec coadjutori debetur, v. g. ſedes aut antecedentia, quam habuit coadjutor, ſed ſequitur reliquos omnes: talia enim debebantur coadjuto, non ratione Præbendæ, ſed ratione longioris poſſeſſionis, quam coadjutor numquam habet, cum non poſſideat beneficium, ideoque numquam poteſt ratione coadjutoriæ præferri ulli habenti in tali Eccleſia proprium canonicatum, etiamſi hic canonicus diu poſt poſſeſſam coadjutoriam obtinuiſſet canonicatum, Gonz. Garz. Caſtr. n. 11. & iterum num. 25. ſi tamen talis coadjutor deſervierit uno vel tribus annis, Regulæ de annali & triennali favent ipſi, ut pergat coadjuvare; quia coadjutoriam poſſediſſet, Gonz. Garz. Caſtr. *n.* 19.

725 §. 8. Coadjutor non tenetur ſolvere jura ſtatuta pro ingreſſu, cum non percipiat commoda, Garz. Caſtr. n. 13. Nec tenetur ad onera, quæ ſubire ſolent alii juniores canonici, cum Canonicus non ſit, & tantum ſubſtituatur coadjuto, Garz. Caſtr. *n.* 44. ſi autem velit non reſidere per trimeſtre, debet accipere eoſdem menſes, quos coadjutus, alias cenſeretur habere ſex menſes abſentiæ, Gonz. Garz. Caſtr. *p.* 9. *n.* 14.

726 §. 9. Coadjutus tenetur dare coadjutori congruam ſuſtentationem; quia *Qui altari ſervit, de altari vivere debet, cap. Cum ſecundum Apoſtolum, de præbend.* Trid. *ſ.* 21. *c.* 6. *de Reform.* Gonz. Garz. Caſtrop. *p.* 10. *n.* 47. Si autem proventus beneficii utrique non ſufficiant, præfertur coadjutus, cum poſſideat: poſſet tamen Epiſcopus cogere populum ad alendum coadjutorem ſibi aut alicui Parocho neceſſarium, Azor. Barboſ. Ricc. Caſtr. *p.* 9. *n.* 3. (1)

* (1) *Huc facit quod ab Innoc. XIII. conſtitutum eſt, & a*
* *Benedicto XIII. confirmatum eſt in conſtitutione ſuper Eccleſiaſtica*
* *diſciplina in Regnis Hiſaniarum. Eam heic deſcribimus aliis*
* *etiam uſibus profuturam.*

BENEDICTUS PAPA XIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

* IN ſupremo militantis Eccleſiæ ſolio per ineffabilem divinæ
* ſapientiæ, atque bonitatis abundantiam, nullo licet meri-
* torum noſtrorum ſuffragio conſtituti, ea, quæ a Romanis Pon-
* tificibus prædeceſſoribus noſtris ad Eccleſiaſticam diſciplinam
* ſartam, tectamque tuendam, & ubi collapſa eſt inſtaurandam
* provide diſpoſita eſſe noſcuntur, Apoſtolici muniminis noſtri
* patrocinio libenter conſtabilimus, noviſque præſidiis, ut exa-
* ctius ſerventur, corroboramus, ſicut ad omnipotentis Dei glo-
* riam, Eccleſiæ decus, ſpecialemque Chriſtifidelium ædificatio-
* nem expedire in Domino arbitramur.

§. I.

* Alias ſiquidem emanarunt a fel. rec. PP. Innocentio XIII.
* Prædeceſſore noſtro litteræ tenoris, qui ſequitur, videlicet:

I N-